

LAULIK
IV

Helle Lukk

Laulik

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1959

Kunstiliselt kujundanud
SILVI VÄLJAL

Kinnitatud Eesti NSV
Haridusministeeriumi poolt.

ARHIIVKOGU

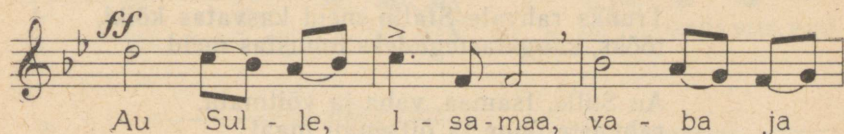
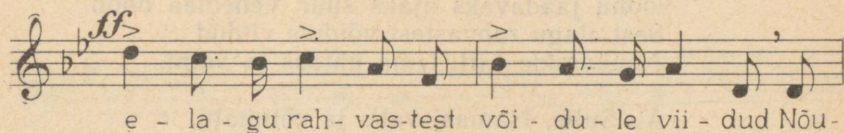
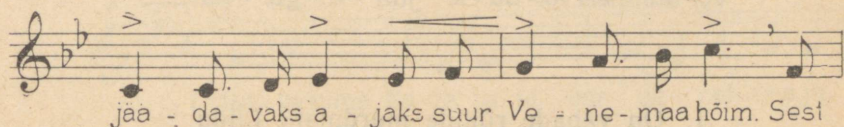
EESTI RIIGLIK KIRJASTUS
TALLINN 1939

Nõukogude Liidu hümn

S. Mihhalkov ja G. Et-Registan

A. Aleksandrov

Võimsalt, pidulikult

Kordamiseks

või - dult meid või - du - le juh - ti - gu ta! 2. Meil

Lõpetamiseks

või-dult meid või-du-le juh-ti-gu ta!__

1. On vabade riikide mürdmatu Liidu
loond jäädavaks ajaks suur Venemaa hõim.
Sest elagu rahvastest võidule viidud
Nõukogude Liit, tema ühtsus ja võim.

Au Sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
rahvaste sõpruse, vennluse maa!
Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
võidult meid võidule juhtigu ta!

2. Meil tormidest helendas vabaduspäike,
suur Lenin meil valgustas võitluste teid.
Truuks rahvale Stalin meid kasvas kõiiki,
tööks, kangelastegudeks innustas meid.

Au Sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
rahvaste õnne ja õitsengu maa!
Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
võidult meid võidule juhtigu ta!

3. Kõik nurjatud kallaletungijad väärab
me lahingus kasvanud võimas armee.
Me võitluste hoog sugupõlvedeks määrab
aus kuulsuses hiilgama Isamaa tee.

Au Sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
rahvaste jäädava kuulsuse maal!
Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
võidult meid võidule juhtigu ta!

J. Semper

$d = 1$ l $\ddot{o}$ ok

[illegible]

5

1. Jää kestma, Kalevite kange rahvas
ja seisa kaljuna, me kodumaal
Ei vaibund kannatustes sinu vahvus,
end läbi sajanditest murdsid sa.
Ja tõusid õitsvaks sotsialismimaaks,
et päikene su päevadesse paista saaks!
2. Nüüd huuga, tehas, vili, nurmel vooga,
sirp, lõika, alasile, haamer, lõõ!
Nõukogu elu, tuksu võimsa hooga,
too õnne rahvale me tubli töö!
Me Liidu rahvaste ja riike seas
sa, Eesti, sammu esimeste kindlas reas!
3. Sa kõrgel leninlikku lippu kannad
ja julgelt kommunismi rada käid.
Partei me sammudele suuna annab
ja võidult võitudele viib ta meid.
Ta kindlal juhtimisel kasva sa
ja tugevaks ning kauniks saa, me kodumaal!

SUVI

Laulik

Rahvaluule

Hoogsalt

Eesti rahvaviis

1. Läh-me laan-de lau-le-mai-e

2. Mei-e laas taht lau-le-mis-ta

3. Kui ma lau-lan lak-sub met-sa

kas-ke, kas-ke

le-pi-kus-se

mei-e le-pik

he-le hää-li

lee-lu-ta-ma

lee-lu-ta-mist kas-ke! _____

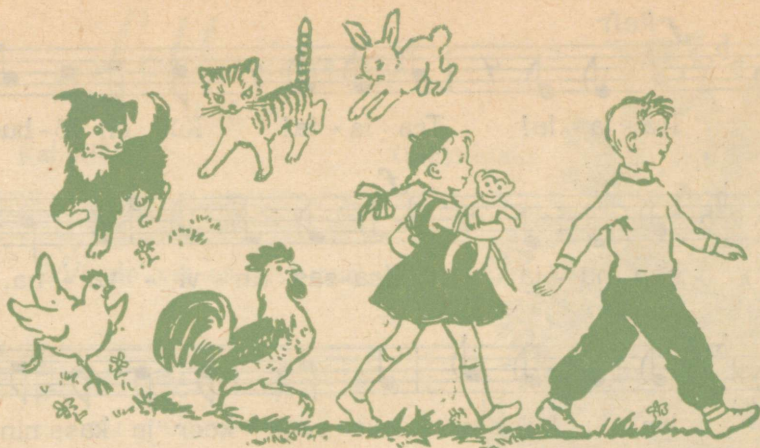
hel-jub met-sa

mf mezzo-forte — poolvaljult

f — valjult

• fermaat ehk peatuse märk

Fermaadiga märgitud heli pikendatakse soovi järgi sõltuvalt laulu iseloomust.

Lõbusad matkajad

S. Mihhalkov

Lõbusalt

mf

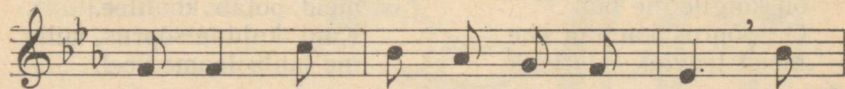
M. Starokadomski

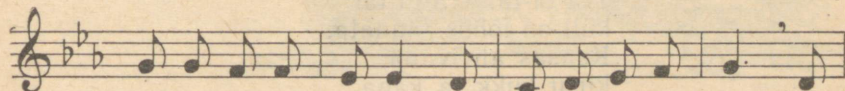
1. Rong sõi - da, sõi - da, sõi - da ja

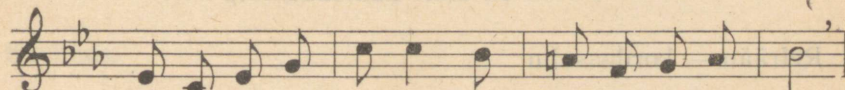
kii - rust li - sa veel. Sa ki - lo - meet-reid

või - da me kau-nil mat-ka - teel. Me

näe-memaadja lin-nu ning rah-varõõmsat tööd ja

vai-mus-tu - se in-nul laul he - li - se-ma lööb.

f Refr.

Tra - ta - ta! Tra - ta - ta! Küll on lõ - bus

rän - na - ta. Kaa - sas ah - vi - va - na,

kir - ju kukk ja ka - na, koer ja kass ning

val - ge jä - nes. Küll on uh - ke kam - ba - ke - ne.

Küll on uh - ke kam - ba - ke - ne.

2. Meid sõprus ühte liidab,
jah sõprusele au!
Nüüd ühistunnet kiidab
me hoogne koorilaul.
Hei! tervist seltsimehed!
on kõigile me hõik.
On sõprus kaunim ehe —
meist teavad seda kõik.

3. Sõit möödus laulu saatel,
hulk mälestusi jäi.
Meid päike kuumalt vaatas,
tuul paitas hellalt päid.
Nüüd matkalt koju tulles
meid ootab koolitee.
Kuid, kuldne sõprus, sulle
me laulu loome veel.

Refrään
Tra-ta-ta! Tra-ta-ta!
küll on lõbus rännata.
Kaasas ahvivana,
kirju kukk ja kana,
koer ja kass ning valge jänes.
∴ Küll on uhke kambakene. ∴

Refrään — kordussalm

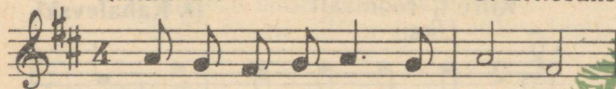
ff — *fortissimo* — väga valjult

Lõkke juures

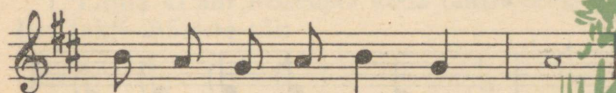
I. Kolla

Rahulikult

G. Ernesaks

1. Vi-de-vik on lask-nud al - la

u - du - peh-med kar - di - nad.

A - ga laul-des met - sa al - la

siis pio-nee-rid mar - si - vad.

2. Lõkketule teeme maha,
metsa all ei ole tuult.
Nurmede ja metsa taha
kajab laule meie suult.
3. Lõke leegib metsas suures,
õökull kuulab oksa peal
Meie laulud tule juurest
helisevad kaua veel.

Küsimus.

Mitu lõeki vältab laulu lõpunoot?

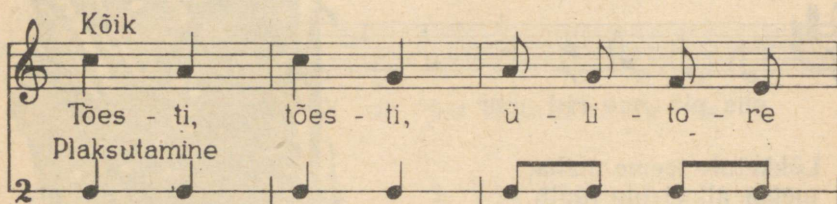
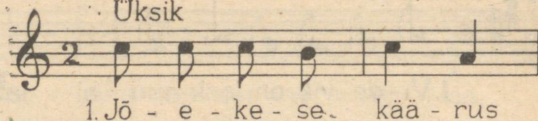
Laul Peedust

H. Gal

Kiirelt, rõõmsalt

D. Kabalevski

Üksik

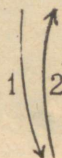

2. Äratus kui läbi, kähku väljakule.
Kõik on koos — oh häbi! Peedu puudub jälle!
Tõesti, tõesti, pole ilus see, Peedu puudub jälle!
3. Kõik on juba korras nii, ootame signaali.
Peedu voodis seljali, vahib laemaali.
Tõesti, tõesti, pole ilus see, vahib laemaali!
4. Oo, kuis jões on tore: kogu laagripere
päevitamas selga, külma vett ei pelga.
Tõesti, tõesti, ülitore see, külma vett ei pelga!

5. Ainult Peedu kurdab: «Vees võib saada kõha.
Ujuda ma kardan, pesta end ei taha!»
Tõesti, tõesti, pole ilus see, «pesta end ei taha!»
6. Leidub meilgi salgas Peedukene hulgas,
laulukese selle pühendame talle.
Tõesti, tõesti, ülitore see, pühendame talle!

Ülesandeid.

1. Laula «Laul Peedust» koos taktilöömisega kahele. Kahelöögilist takti lüüakse nii:

2. Laula rütmisilpidega ja jälgi, mitmelöögilised helid langevad ühele löögile.

2

Ta - ra, ta - ra, tam, tam, ta - ra, ta - ra,

tam, tam, ta - ra, ta - ra, tam, tam,

ta - ra, ta - ra, tam, tam, Tam, tam,

tam, tam, ta - ra, ta - ra, tää,

tam, tam, tam, tam, tää, tam.

Mitu lööki vältavad järgmised noodid:

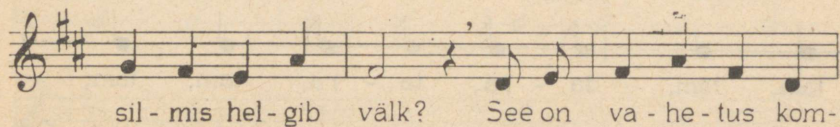
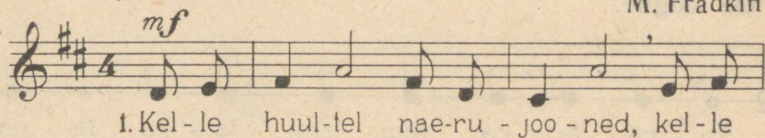

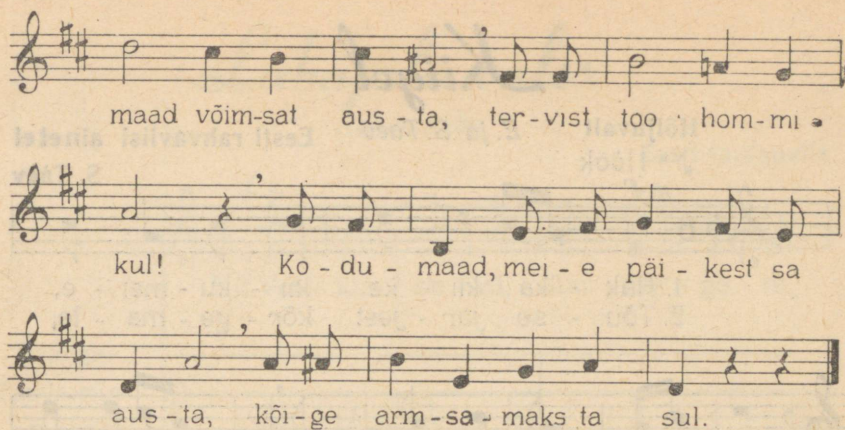
Pioneeride marss

L. Ošanin

Rõõmsalt

M. Fradkin

2. Pioneerimarsi saatel
 läheb noorte jõu paraad,
 appi vanadele töödel,
 uueks looma linna, maad.
 Refraän.

3. Saame ükskord meresõitjaks,
 meist kord rahvas lugu peab.
 Lendur siis saab taeva-
 võitjaks,
 koolis «viie peal» kui teab.
 Refraän.

Kügel

Hōljuvalt

E. ja S. Taev

Eesti rahvaviisi ainetel

♪ = 1 lөөк

S. Tàev

1. Hak - ka kin - ke kin - ku - mai - e.

2. Tôu - se jār - jest kōr - ge - ma - le,

kii - ku-mai - e, lii - ku-mai - e! Kii - ge-õr - si

kôr - ge - ma - le, kau - ge - ma - le! Tuis - ka ü - les

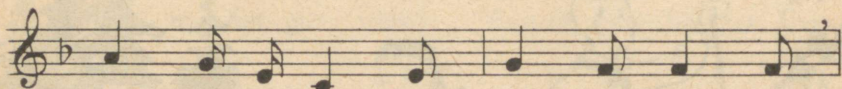

'ôôt - su-mai - e, kii - ge-lau - da lau - le-mai - e!

tae - va al - la, val - ge pil - ve ser - va pea - le!

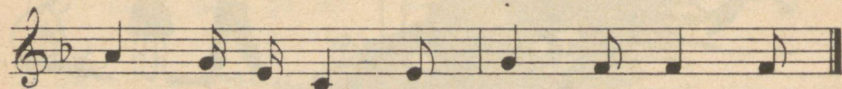
1-2. Hei - la - la - la - la, hei - la - la - la,

hei - la - la - la - la, hei - la - la - la!

Hei - la - la - la - la, hei - la - la - la,

hei - la - la - la - la, hei - la - la - la!

Labajala valss

Rahvaluule

Eesti tantsuviis

Triangel
Tamburiin
Trumm

f >

1. 2. Vat - lup - sa - di, luu - san - ga - di,

kõt - kõp - sa - di, kuld - kin - ga - di, siid - sii - ra - di,

lä - bi - vii - ra - di, nak - nae - la - di, pak - pae - la - di.

mf (kordamisel *p*)

Puu - puu - sa - di, pum - ma - de - ra,

viu - vip - sa - di, vil - la - de - ra!

Vat - lup - sa - di, luu - san - ga - di, kōt - kōp - sa - di,

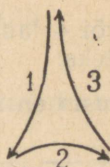
kuld-kin - ga - di, 1. tip - tap - pa - di hās-ti tih - ti,
2. tip - tap - pa - di ta-had tant - si

är - ge las - ke kä - si lah - ti!
la - se la - ba - ja - la - vals - si!

Ulesanne.

Laula laulu koos taktilöömiseiga kolmele!

Kolmelöögilist takti lüüakse nii:

Kiigu, liigu, laevukene

M. Körber

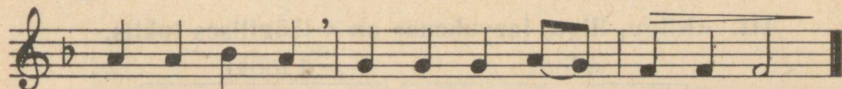
Eesti rahvaviis

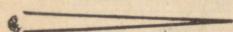
1. Kii - gu, lii - gu, lae - vu - ke - ne,
2. Lain - test lä - bi, lae - vu - ke - ne,
3. Kal - lis me - ri, kau - nis me - ri,

lai - ned lah - kelt lü - ka - ke. Tõu - ka ta - gant
 len - da na - gu lin - nu - ke. Jõu - a, sõu - a
 sü - gav, suur ja si - ni - ne. Ei ma lah - kuks,

tuu - le - ke - ne, pur - jed häs - ti pai - su - ge.
 lain - te rin - nal, kii - relt kii - gu kau - ge - le.
 lõ - bus me - ri, ii - al si - nust ee - ma - le.

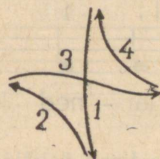

kahanedes

Ulesanne.

Laula laulu koos taktilöömiseiga neljale!

Neljalöögilist takti lüüakse nii:

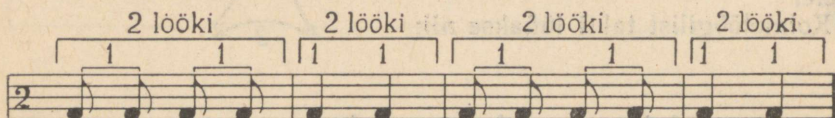

TAKT JA SELLE MÄRKIMINE.

Lauluviisi või muusikapala osa ühest rühulisest helist teiseni nimetatakse taktiks. Noodikirjas eraldatakse taktid üksteisest tak-tijoonega.

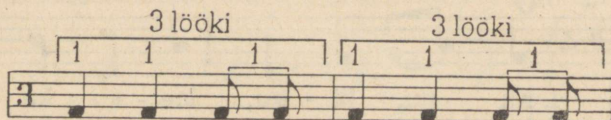
Number 2, 3 või 4 laulu alguses näitab, mitmelöögilises taktis see laul on. Näiteks:

1. «Laul Peedust» on 2-löögilises taktis.

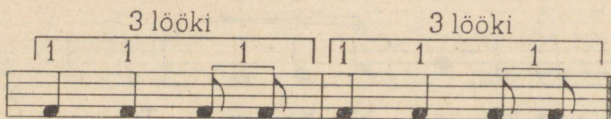

Jõ - e - ke - se kää - rus leh - vi - mas on, li - pud.
Selle laulu igas taktis on noote 2 löögi ulatuses.

II. «Labajalavalss» on 3-löögilises taktis.

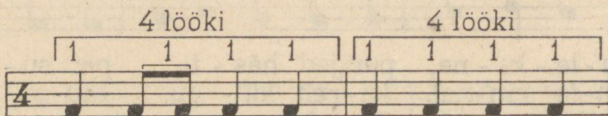
Vat - lup - sa - di, luu - san - ga - di,

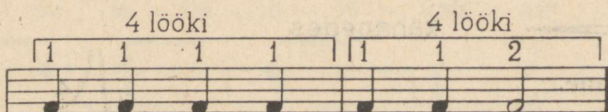
kõt - kõp - sa - di, kuld - kin - ga - di.

Selle laulu igas taktis on noote 3 löögi ulatuses.

III. «Kiigu, liigu, laevukene» on 4-löögilises taktis.

Kii - gu, lii - gu, lae - vu - ke - ne,

lai - ned lah - kelt lü - ka - ke.

Selle laulu igas taktis on noote 4 löögi ulatuses.

Ülesandeid.

1. Noodista noodivihikusse laulu «Kiigu, liigu, laevukene» rütm, märkides:

a) laulu sõnad silbitatult joonestiku alla,

b) rõhuliste silpide ette taktijooned,

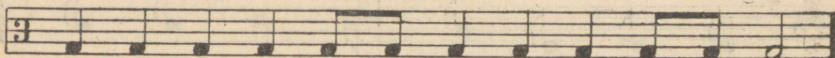
c) iga silbi kohale vastava noodi.

2. Kirjuta noodivihikusse järgmised harjutused ja tõmba taktijooned.

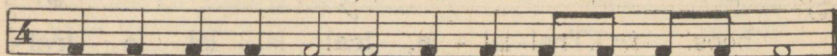
Harjutus A

Harjutus B

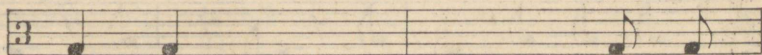

Harjutus C

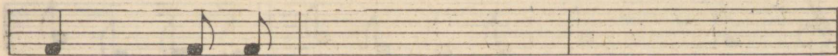

3. Loe neid harjutusi rütmisilpidega, rütmi koputades.

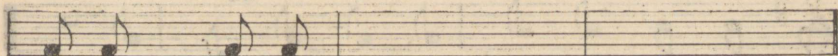
4. Kirjuta laulukatkend noodivihikusse ja märgi puuduvad noodid.

Vat - lup - sa - di, luu - san - ga - di,

kõt - kõp - sa - di kuld - kin - ga - di, siid - sii - ra - di,

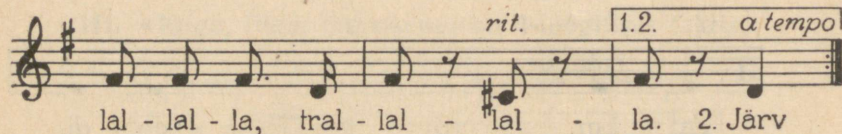
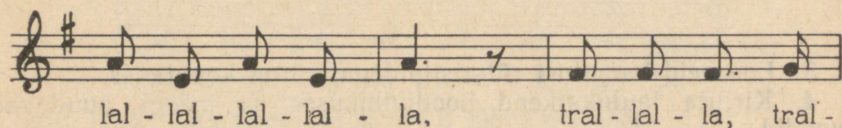
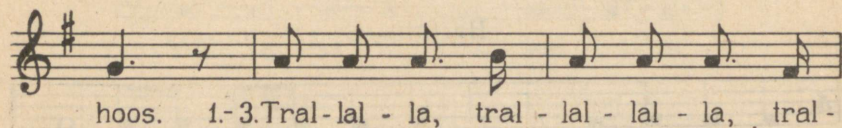
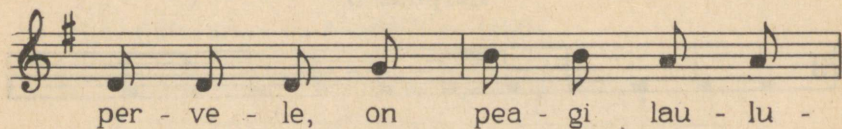
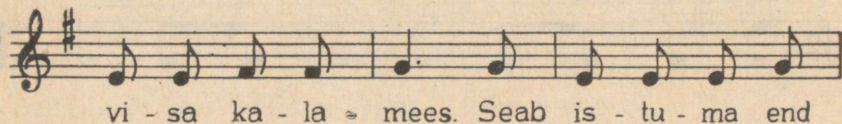
lä - bi - vii - ra - di näk - nae - la - di, pak - pae - la - di.

Visa kalamees

A. Barto

Elavalt

M. Starokadomski

2. Järv helgib sügav, sinine,
saak töotab olla hea.
Nüüd hakkab vistist särjeke
või ahvenas, kes teab?
Tral-lal-la...
3. Laul ise veider, sõnatu,
tusk rõõmudega reas.
Teab seda laulu ammu ju
kõik kalapere peast.
Tral-lal-la...
4. Niipea kui algab lauluke,
kaob järvepõhja kalake...
Tral-la.

tempo — laulmise kiirus

a tempo — algtempo

rit. ritenùto — aeglustades

Lambataall

I. Sikemäe

Rõõmsalt

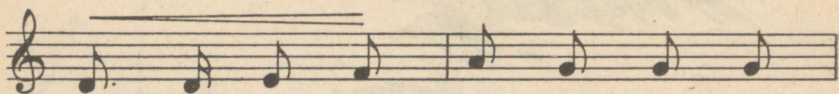
B. Kõrver

1. Sam-musrõõmsalt hel - la - ke lam - ba - tall,

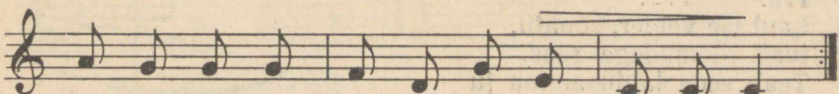
käe - las kõi - kus kel - la - ke: kil - kil - kall!

Lah - kus lam - mas kar - ja juu - rest,

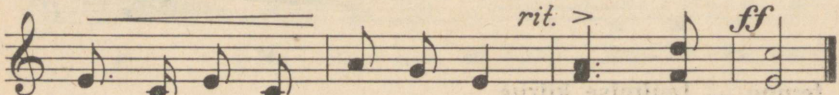
ma - ha jäl - tis la - ge - da, as - tus suur de

tih - ni - kus - se, hak - kas laa - nes rän - da - ma.

5. Või - tis õp - pust hel - la - ke lam - ba - tall,

hin - das tar - kust kel - la - ke: kil - kil - kall!

2. Ringi eksles hellake lambatall,
hüples kaasa kellake: kil-kil-kall!
Vaatles lammast kõrgeid kuuski,
maitsvaid jänkukapsaid sõi.
siin ta käis ja seal ta nuuskis,
jala vastu kivi löi.
3. Määgis hädas hellake lambatall,
kaebas kurvalt kellake: kil-kil-kall!
Salk pioneere matkal olles
leidis lamba metsast siis,
tühnikusse eksind talle
jälle karja juurde viis.

Võttis õppust hellake lambatall,
hindas tarkust kellake: kil-kil-kall!

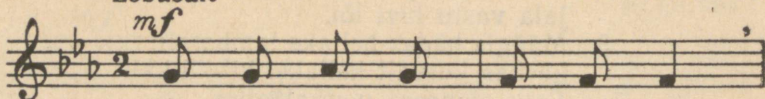
paisudes

Ringilaul

J. Salu

Lõbusalt

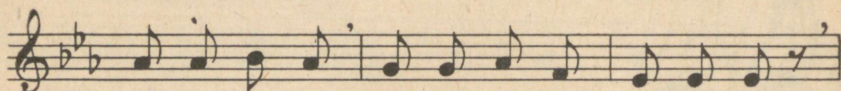
K. A. Hermann

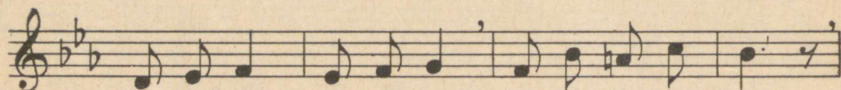
1. Läh - me lah - ke lau - lu - ga
2. Ka - ob kõik me kur - vas - tus,

rin - gi - män-gu män-gi - ma; las - kem hää-led,
ka - ob vaevja vä - si - mus; hõis-ke - hää-lel,

kandle kee-led kõ - la - da nüüd rõõ-mu - ga.
rõõm-sal mee-lel las - kem lau - lud kõ - la - da!

1-2. Lal - lal - laa, lal - lal - laa, lal - lal - lal - lal - laa,

las-kem lau-lud kõ - la - da: lal-lal-lal-lal - laa!

Tammepuu

Rahvaluule

Rõõmsalt

Läti rahvaviis

mf

1. Va - nas suu - res ta - lu - õu - es

p

kas-vas tu - gev tam-me-puu, ei - ja, ei - ja,

f *rit.*

ei - ja - jaa, kas-vas tu - gev tam-me-puu.

2. Sügaval tal juured mullas,
oksad laiad, kaharad,
ei-ja, ei-ja, ei-ja-jaa,
oksad laiad, kaharad.
3. Ülal okstel laulsid linnud,
puu all noormees istus sääl,
ei-ja, ei-ja, ei-ja-jaa,
puu all noormees istus sääl.

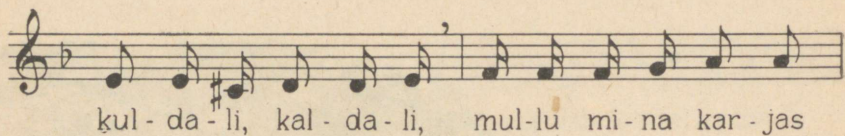

p *piāno* — vaikselt

Karjapoiss

Rahvaluule

Soome rahvaviis

2. Tegin mina pilli pajukoorest,
pilli tegin pajukoorest.
:,: Heil tillukene vellekene kuldali, kaldali,
pilli tegin pajukoorest.:,:
3. Istusin ma mättale mängimaie,
puhuma siis pillilugu.
:,: Hei! tillukene vellekene kuldali, kaldali,
puhuma siis pillilugu.:,:
4. Salakesi kuulas minu mängu
karjapõlve kaunim neiu.
:,: Hei! tillukene vellekene kuldali, kaldali,
karjapõlve kaunim neiu.:,:

VEERANDLÖÖGILINE NOOT.

Lauldes laulu «Karjapoiss», märkame, et sõnadel «mullu mina» langeb ühele löögile 4 ühepikkust heli.

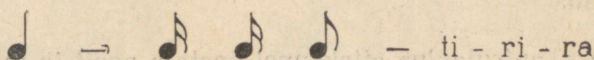

Neid helisid nimetatakse veerandlöögilisteks helideks ja märgitakse noodikirjas veerandlöögiliste nootidega.

milliseid iseloomustavad rütmisilbid ti-ri-ri-ri.

Ühe löögi ulatuses esinevad veerandlöögilised noodid veel järgmistes rütmivormides:

Küsimus.

Missugune rütmivorm esineb sõnadel «kuldali, kaldali»?

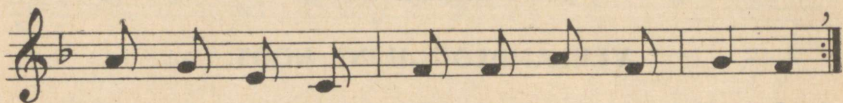
Tantsulaul

Rahvaluule

Eesti rahvaviis

1. Mei - e tammläeb tant - si - mai - e, kas - ke,
2. Mei - e tam - mel kul - da - kin - gad, kas - ke,
3. Ta - re ta - hab tant - si - mis - ta, kas - ke,

- kõ - re kuuskläeb kõn - di - mai - e, kas - ke.
kul - da - kin - gad, vas - ki - pae - lad, kas - ke.
põ - rand ta - hab põ - ru - mis - ta, kas - ke.

4. Ta - ga - ne - ge, ta - ga - ne - ge ta - re - ta - lad, kas - ke,

- põ - ge - ne - ge, põ - ge - ne - ge pal - ki - par - red, kas - ke.

Ulesandeid.

1. Kuula «Tantsulaulu» ettekannet õpetaja poolt ja määra, milistel silpidel esinevad veerandlöögilised helid.
2. Loe «Tantsulaulu» rütmisilpidega.
3. Laula «Tantsulaulu» rütmisilpidega, sõnadega, rütmi koputades.

Lõikuse laul

D. Vaarandi

Eesti rahvaviis

p

1. Miks sa küll, tuu - le - ke, kõr - tes nij
ka - his - tad? Miks sa, mu põl - lu - ke,
mf
mõt - tes - se va - jund? Mu - ret kas mee - nu - tad,
hal - lad kuis a - his - tand, põ - le - tand
põu - ad ja rut - ju - nud ra - jud

2. Oi, sa mu põlluke, mured on mullused,
tuul juba kiigutab küpsenud teri.
Päevad nüüd kodumaal päikeseküllased,
kõrvu siin kuldne ja sinine meri.

3. Aeg on nüüd tulla ja aeg on nüüd lõigata
nägusaiks napradeks nurmede vilja.
Hõiskeid nii palju on kaugusse hõigata,
laulusid laulda veel õhtulgi hilja.

P. J. Hannikainen

tae - vas pil - vi - ne. Jõu - an tul - les
 ük - sik met - sa - tee; pe - dak he - le -

met - sa äär - de, tu - leb nōm - me - tee.
ro - he - li - ne, kask kuld - kol - la - ne.

3. Pe - dak he - le - ro - he - li - ne,

kask kuld - kol - la - ne. Nõmm on sü - gi -

se - le lan - gend'kaen-las - se.

Kas see laul on rōōmsa- vōi nukrakōlaline?

Oh mina väike mehekene

Rahvaluule

Mõõdukalt

Eesti rahvaviis

p

1. Oh mi-na väi - ke me - he - ke - ne,

mf

põl - ve - pik - ku poi - si - ke! Vaat - lu - lii,

vaat - lu - lii! põl - ve - pik - ku poi - si - ke.

2. Öösi peksin mõisarehed,
päeval kündsin mõõdumaad.
Vaatlulii, vaatlulii!
päeval kündsin mõõdumaad.

3. Vaesed lapsed vaarumassa,
ematumad heljumas.
Vaatlulii, vaatlulii!
ematumad heljumas.

Noorte pioneeride marss

A. Zarov

S. Deškin

Marsi tempos

1 Sä - ra - ge ööd kui lee - - ki - vad
lök - ked. Mei - e pio - nee - rid, töö - lis - te
lap - sed. Saa - bu - nud kau - nis
aeg mei - le nüüd. „A - la - ti
val - mis!” pio - nee - ri - de hüüd!

2. Kõlamas laulud, säramas silmad,
komsomol juhib ikka meid kindlalt.
Saabunud kaunis aeg meile nüüd.
«Alati valmis!» pioneeride hüüd.
3. Punased lipud tõstame meie.
tööliste lapsed, järgnege meile.
Saabunud kaunis aeg meile nüüd.
«Alati valmis!» pioneeride hüüd.

See on esimene pioneeride laul, loodud 1922. a.

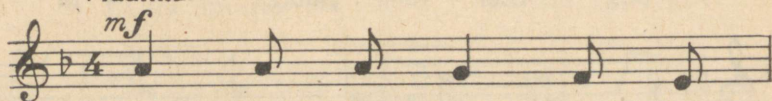

Võidu teel

A. Pajupuu

Pidulikult

A. Pajupuu

1. Ras - ke - te võit - lus - te

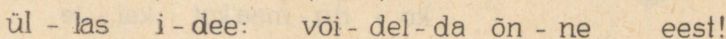
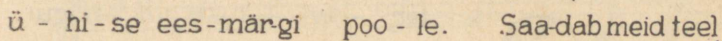
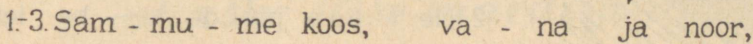
tu - les or - ju - sest tõu - sid

sa. Kas - va - sid kau - ni - na

ü - les, võim - saks me Nõu - ko - gu - maa.

2. Lenini õpetust täites
sammume võiduteil.
Juhib meid raskusi võites
suur Kommunistlik Partei.
Sammume koos...
3. Kõikjal koos rahvaga astub
nooruse suur armee.
Helgele homsele vastu
viib meie kõikide tee.
Sammume koos...

Quasius.

Mitu lööki vältab noot ja kus ta selles laulus esineb?

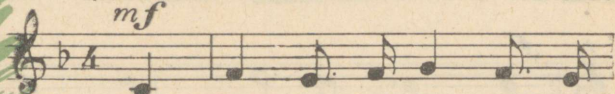
Ülesanne.

Laula laulu koos taktilöömisega neljale!

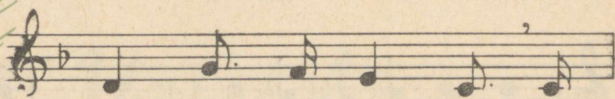
Lendurid

Rühikalt
mf

O Vössotskaja A. Aleksandrov

1. Me ko - hal kui lin - nud on
2. Me lip - pu - de vii - be teil

len - du - rid len - nul ja
ter - vi - tust vii - gu: me

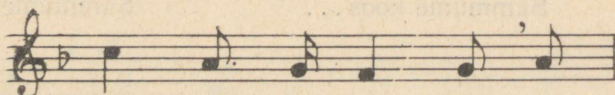

kõr - gu - sest vaa - ta - vad nad,
ko - du - maa kot - kai - le au!

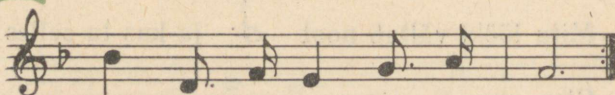
(kordamisel *f*)

kuis sam - mu - vad lap - sed käes
Ja ter - vi - tust vii - es meilt

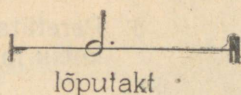
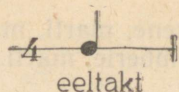
pu - na - sed li - pud, sest
tõu - se - vad ü - les nüüd

on ju Ok - toob - ri - pa - raad.
ki - re - vad pal - lid ja laul.

EELTAKT

Laul «Lendurid» algab rõhutu taktiosaga. Sellist rõhutat osa laulu alguses nimetatakse eeltaktiks. Laulu eeltakt koos lõputaktiga moodustavad terve takti.

Eeltaktiga algavad veel laulud näit. «Kus Põhjalahe kohiseb» «Visa kalamees», mõlemad hümnid.

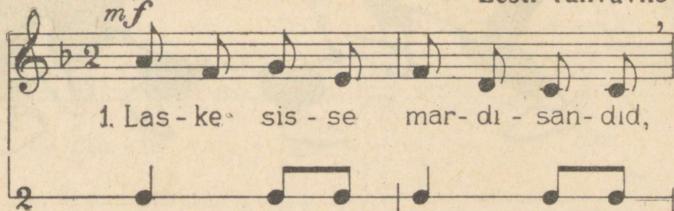
Laske sisse mardisandid

Rahvaluule

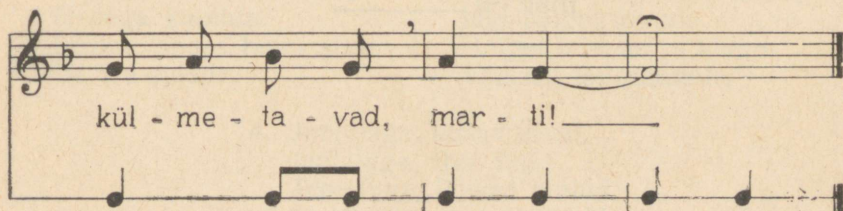
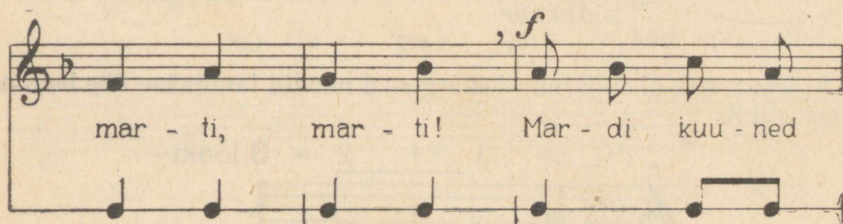
Lõbusalt

mf

Eesti rahvaviis

Koputamise

1. Laske sisse mardisandid, marti, marti.
Mardi küüned külmetavad, marti.
2. Mardid tulnud kauge'elta, marti, marti.
Kaugelt raatmaa radadelta, marti.
3. Peretütar peenikene, marti, marti,
kutsu mardid kamberie, marti.

sidekaar

Sidekaarega ühendatud ühekõrgused noodid lauldakse ühe helina ühel silbil.

Õõbiku surm

A. Haava

M. Härma

p

Ju - ma - la - - ga ko - hav laa - ni,

ju - - ma - la - - ga, i - - lus ilm.

mf

Ju - - ma - la - - ga lah - - ked lau - lud,

p

lau - - ja rind on vars - - ti kül m.

2. Oh, küll oli ilus laulda,
õieaega kuuluta.
Leinas, õnnes laulu sisse
ise ära sulada.

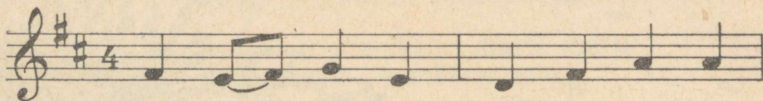
3. Aga torm ei sallind laulu,
tegi haiget minule.
Haiget teha on ju kerge
väiksel' laululinnule.

4. Jumalaga, kohav laani,
jumalaga, ilus ilm.
Jumalaga, lahked laulud,
lauja rind on varsti kül m.

Veli, kulla vellekene

Rahvalaulu ainetel

S. Taev

1. Ve - li, kul - la vel - le - ke - ne,

võ - ta kan - nel põl - ve pea - le!

1-5. Uh - tsah, el - lal - la, uh - tsah, el - lal - la,

uh - tsah, el - lal - la, el - lal - la! el - lal - la!

1. Veli, kulla vellekene,
võta kannel põlve peale!
- 1.—5. Uh-tsah, el-lal-la, uh-tsah, el-lal-la,
uh-tsah, el-lal-la, el-lal-la.
2. Löö üks lugu lustipilli,
teine lugu rõõmupilli.
3. Tantsime, et tallad läbi,
hüppame, et kingad katki.
4. Kulugu me kingakesed,
saagu otsa saapakased.
5. Taat toob linnast uued kingad,
vend teeb jälle vastsed viisud.

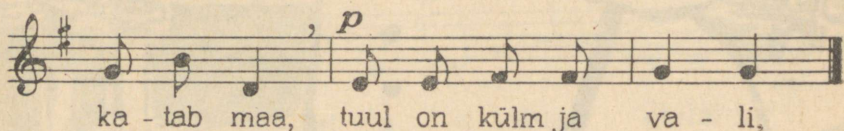
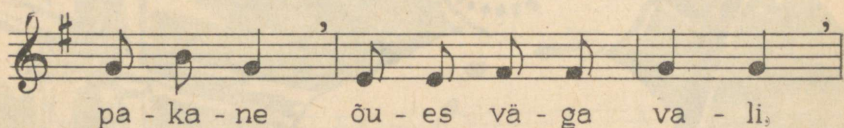
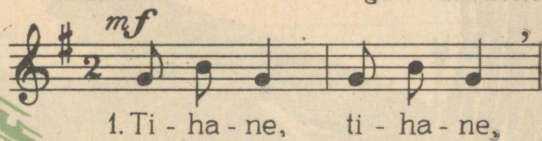
TALV

Tihane

J. Oro

Lilkuvalt

Ungari rahvaviis

2. Linnuke, tilluke, sul ei ole toitu,
tihane, tihane, vaatab kurvalt koitu.
Külm teind kivikõvaks maa,
metsas surmand putuka,
linnul pole toitu.
3. Tihane, tihane, küllap möödub tali,
pakane, pakane, pole enam vali.
küllap sulab lumi ka,
haljendama lööb siis maa,
tuul ei ole vali.

HELIASTMIK JA KLAVIATUUR

Igal heliastmestiku heli tähistaval noodil on noodijoonestikul kindel koht.

Noodivõti määrab kindlaks sol-noodi asukoha teisel joonel.

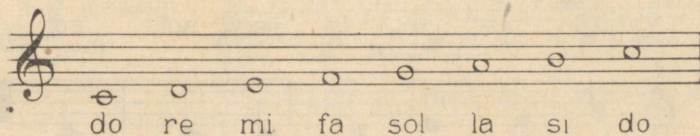
Vastavalt sellele saavad asukoha ka teised noodid.

Noodivõtme kirjutamine

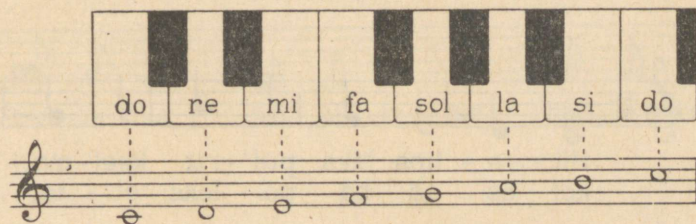

Do-mažoor

Rõõmsakõlalist heliastmikku, mis algab do-heliga, nimetatakse Do-mažooriks.

Do-mažoori mängitakse klaveril valgetel klahvidel.

Klaviatuur koosneb valgetest ja mustadest klahvidest, kusjuures viimased on paigutatud valgete klahvide vahele 2- ja 3-klahviliste rühmadena. Iga klahv annab kindla kõrgusega heli.

Ülesandeid.

1. Laula Do-mažoori tõusvas ja laskuvas suunas.
2. Mängi Do-mažoori klaveril.
3. Joonista klaviatuuri joonis noodivihikusse ja märgi selle alla noodijoonestikule vastavad noodid.
4. Harjuta helide leidmist klaviatuuril.

Ülesandeid laulmiseks noodi kaasabil.

1. Laula noodinimedega aeglases tempos õpitud laule «Laul Peedust», «Labajalavalss», või «Laula, laula, lapseke».
2. Kirjuta järgmised harjutused noodivihikusse ja laula ise-
seisvalt noodist!

Harjutus A

Do, re, mi, fa, sol, sol, sol,

noo - di - tund - mist va - ja on!

Harjutus B

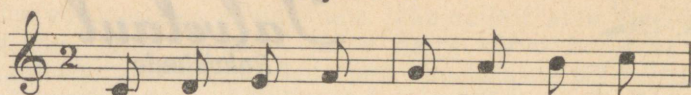
Hii - re - tips läks put - ru keet - ma,

kõi - tis sa - ba põl - leks et - te,

ti - pa ta - pa ti - bu - le,

pa - ni pa - ja tu - le - le.

Harjutus C

Ju - ba õh - tul ak - na ta - ga
Hom - mi - kul on õu - ed a - ga

hel - jus lu - mi lan - ge - des.
kõik - jal pak - sult han - ge - des.

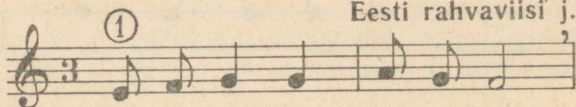

Laula, laula, lapseke

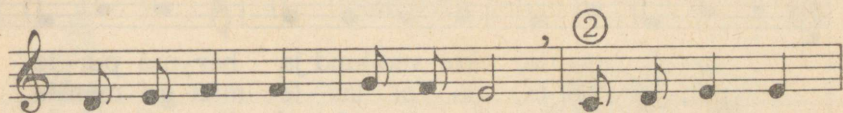
Rahvaluule

Kaanon

Eesti rahvaviisi j.

Lau-la, lau - la, lap-se - ke,

lap-sel ker - ge kee - le - ke; me - si - la - se

mee - le - ke, hä - ni - la - se hää - le - ke!

Kaanon — keerdlaul, mille esitamisel kaks või enam rühma laulavad sama viisi, kuid alustavad erinevatel aegadel.

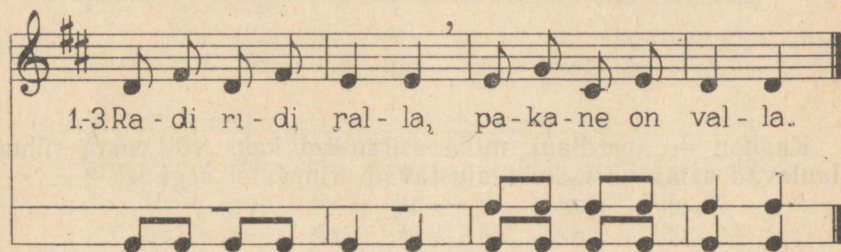
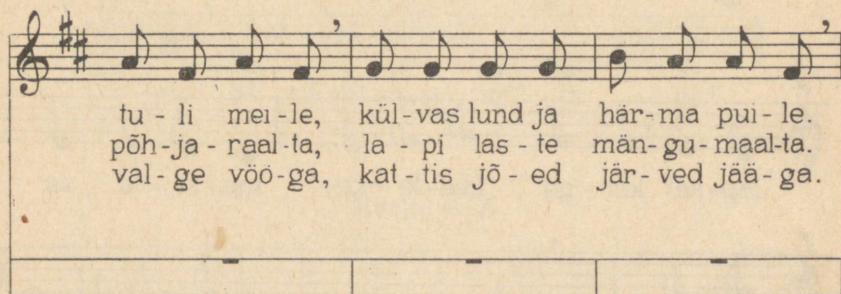
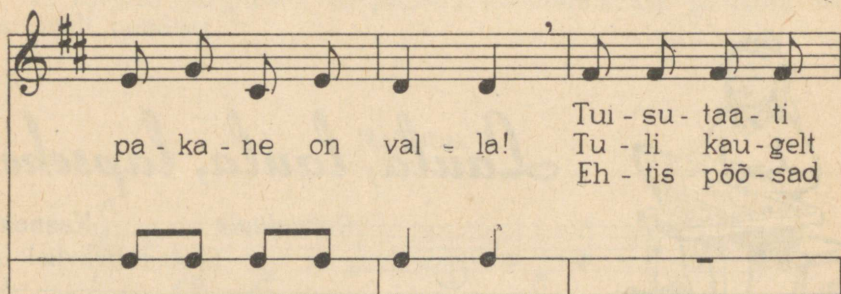
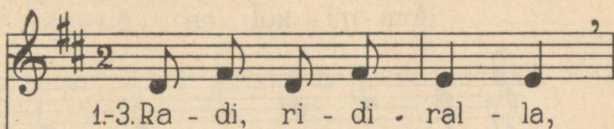

Talvelaul

Rahvaluule

Soome rahvaviis

Koputamine
Plaksutamine

PÕHITOON JA KOLMKÕLA.

Lauldes või kuulates mõnd laulu, jääb sellest alati meelde teatav heli, mis laulu lõppedes jääks nagu kõrvu helisema. Selle heliga lauluviis alati lõpeb. Seda heli nimetatakse põhitooniks.

Jälgi järgmises laulus põhitooni esinemist!

Põhitoon on nagu laulu kodu, kuhu lauluviis mitmel korral tagasi pöördub ja lõpuks sinna jääbki.

Lauldes Do-mažoori, jääb ka sellest kõige enam meelde lõpuheli do. Do on põhitoon. Peale põhitooni do jäävad Do-mažoorist kergesti meelde veel helid mi ja sol. Neid kolme heli do-mi-sol nimetatakse kolmkõlaks.

Kolmkõla

Ulesandeid.

1. Taba laulude «Labajalavalss», «Karjapoiss», «Tihane», «Kiigu, liigu, laevukene» põhitoon pärast nende laulmist.

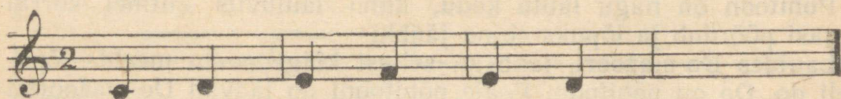
2. Harjuta kolmkõla laulmist tõusvas ja laskuvas suunas, mängi klaveril.

3. Kirjuta alljärgnev harjutus noodivihikusse ja laula iseseisvalt noodist.

4. Kirjuta noodivihikusse järgmised harjutused ja lõpeta need. Laula neid harjutusi noodist.

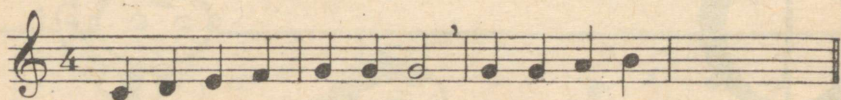
Harjutus A

Harjutus B

Harjutus C

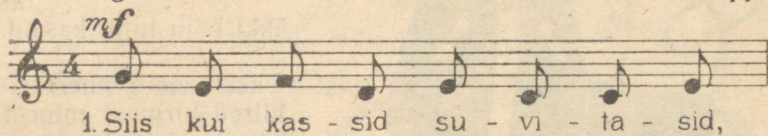

Pillerpall

Hoogsalt

H. Mänd

V. Kapp

2. Polka hoog viis sabad segi,
see veel rohkem tuju tegi.
Sahvris naersid hiiretaadid,
koonud käisid koorevaadis.
Keerutati, tiirutati...

3. Sahvris naersid hiiretaadid,
koonud käisid koorevaadis,
pärast vurru vöbistades
küpsiseid sõid kröbistades.
Keerutati, tiirutati...

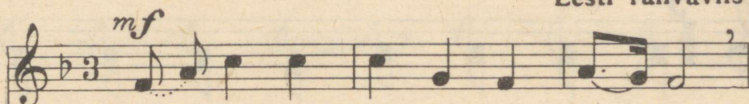
4. Õhtutunnid lähenesid,
toidud aina vähenesid,
järel' jäid vaid tühjad
tassid, —
äkki koju tulid kassid.

Uksel seisid, imestasid,
hiired hirmust minestasid.
Uksel seisid, imestasid,
hiired hirmust minestasid.

Pulmalust

Rahvaluule

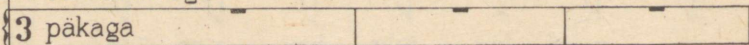
Eesti rahvaviis

1. Oh se - da e - lu ja õn - ne,
oh se - da lus - ti ja röö - mu,
2. I - lust pul - ma - pil - li ja lau - lu,
se - da lõ - bu lus - ti ja röö - mu,

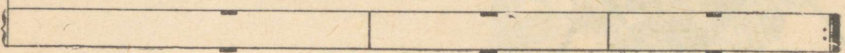
sõrmeotstega

Käe -
lөөk

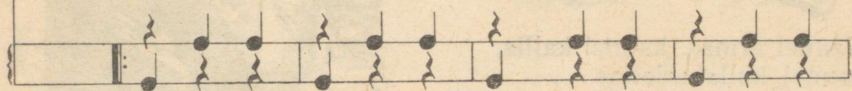

oh se - da pi - du ja põl - ve,
to - ru - pill kui kut - sub meid tants - ma.
män - gu - mō - nu, nal - ja ja tral - li,
kae - ra - jaa - ni, tul - ja - ku - tant - su.

1. Tril - la - la, tral - la - la, pa - ne pul - ma - jalg al - la,
2. Hiir hüp - pas, kass kar - gas, va - na karulõi trum - mi,

võ - ta pill siis kät - te ja as - tu mei - e et - te!
kirp ak - nast väl - ja ja nahk - pük - sid jal - ga!

Küsimus.

Ütle kuulmise järgi, millise tuttava viisikäiguga algab see laul?

Kannel armas, kannel kallis,
kannel kullakeeleline . . .

Toua, toua, toua, toua,
torupill, torupill touada.

Viiul nutab, viiul hõiskab,
temalt kauneid viise kostab.

Mandoliini õpin ma
koolis hoolsalt mängima.

Mõnda pilli tunnen veel —
balalaika,
kitarr on see.

Vennad on mul suured mehed

Rahvaluule

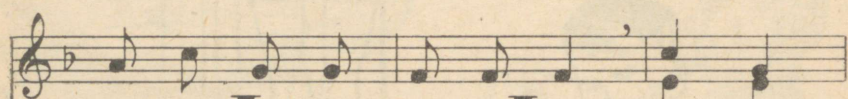
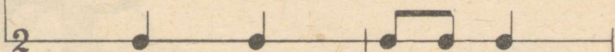
Läti rahvaviis

mf

1. Ven-nad on mul suu-red me-hed,

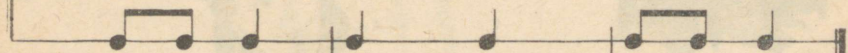
Plaksutamine

mi - na sõ - sar väi - ke - ne. Ai - jaa,

tral - lal - laa! mi - na sõ - sar väi - ke - ne.

2. Tehke mulle kõrged kingad,
pange pähe pärjake.
Ai-jaa, tral-lal-laa,
pange pähe pärjake.

3. Kingakestes, pärjakestes
olen teie pikkune.
Ai-jaa, tral-lal-laa,
olen teie pikkune.

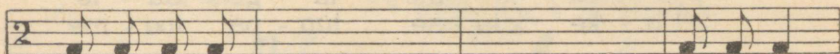

Küsimusi.

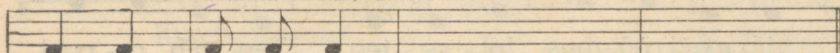
1. Kuidas nimetatakse pausi laulu alguses teises hääles?
2. Mitu lööki vältab selles laulus terve takti paus? Miks?

Ülesanne.

Kirjuta laulu esimene salm noodivihikusse ja lõpeta selle rütmi märkimine.

Vennadon mul suured me-hed, mi-na sõ-sar väi-ke-ne

Ai - jaa, tral-lal - laa, mi-na sõ - sar väi - ke - ne.

Üle lume lagedale

J. Oro

Rõõmsalt

Eesti rahvaviis
R. Päts

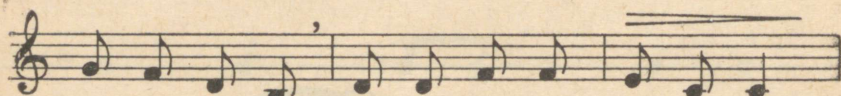
mf

1. Ü - le lu - me la - ge - da - le
2. Uh - ke kuu - se tup - pa too - me

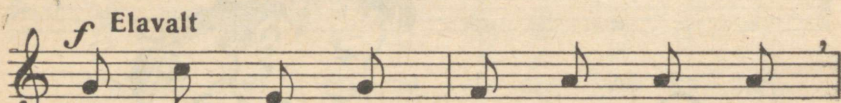

viib meid rõõ - mus tal - ve - tee. Tee viib o - rust
suu - reks rõõ - muks las - te - le. Lõ - bu - sa - ma

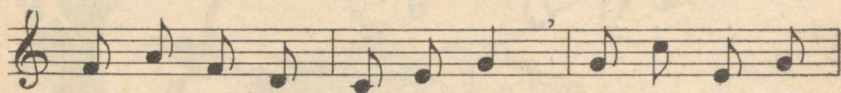

mä - ge - de - le ü - le kül - me - ta - nud vee.
tu - ju loo - me, pi - du - tu - ju kõi - gi - le.

f Elavalt

Ol - gem rõõm - sad vel - led hel - lad,
Sä - rab kuusk ja sä - rab tu - ba,

la - ja - ta - gu lau - lu - keel! He - li - se - gu
lap - sed rõõmsad kuu - se ees! Kuul - ge, kuul - ge

aeglustades

ai - sa - kel - lad lu - me - rik - kal tal - ve - teel!
tu - leb ju - ba las - te sõ - ber - nää - ri - mees!

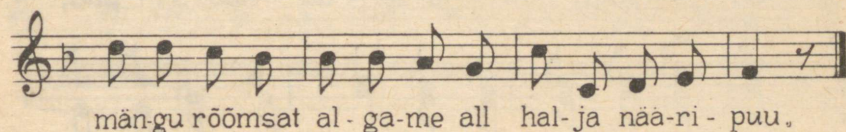
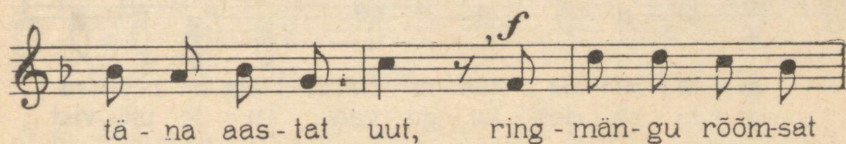

Nääripuu laul

Kiirelt, lõbusalt

V. Garlitski

M. Krassev

2. Kui muinasjutus kaunimas
siin särab hõbe, kuld,
.: ja näärikuusel helkimas
küll tuhat imetuld. :.
3. Näe, ülal tipus hiilgamas
täht helgil säraval.
.: Ka näärivana tulemas,
paun kinke täis on tal. :.
4. Rõõm suur on näärikuusest
meil
ja sellest laulame,
et lapsed kõigil ilmteil
teaks kuidas elame.
Et lapsed kõigil ilmteil
teaks, kuidas elame.

Näärikuuske otsimas

E. Niit

Elavalt.

E. Tamberg

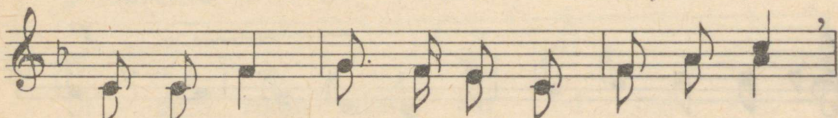
1. Lu-mi len-dab, lu-mi keeb, lu-mi keer-leb
2. To-re on siin met-sa sees, kuu-sed ta-ga,

suu-sa-teel. Liug-le, liug-le, li-be suusk,
kuu-sed ees, ok-sad ta-sa lii-gu-vad,

ai-ta lei-da nää-ri-kuusk. Mets on rõõm-sa
ko-hi-se-des kii-gu-vad. Tu-le pil-vist

ju-me-ga, tuul lööbtant-su lu-me-ga,
väl-ja kuu, ai-ta lei-da nää-ri-puu,

mets on rõõm-sa ju-me-ga, tuul lööb tant-su
tu-le pil-vist väl-ja kuu, ai-ta lei-da

[Lõpetamiseks (aeglasemalt)]

lu-me-ga.
nää-ri-puu, ai-ta lei-da nää-ri-puu!

Näärिताat

K. Korsen

Lõbusalt

V. Lipand

2. Sõidab taat ka meie õue —
küll on hea, küll on hea!
Kes sind siin ja mujal ootab,
küllap tead, küllap tead!
Tehke lahti tulijale
väravad, väravad:
vaata, kuidas laste silmad
säravad, säravad!

3. Ei see taat küll tühjalt tule,
kinke saad, kinke saad.
Viib sind rõõmsalt kuuse
ümber
mängima, mängima.
Ja kui lahkub, jätkab sõitu
tõtates, tõtates.
Viib ka palju kinke kaasa
teistele lastele.

Miks karu talvel magab

A. Kovalenkov

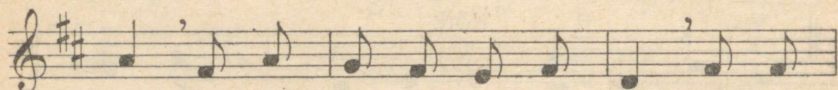
L. Knipper

1. Uks - kord kül - mal tal - ve - kuul, ui - tas

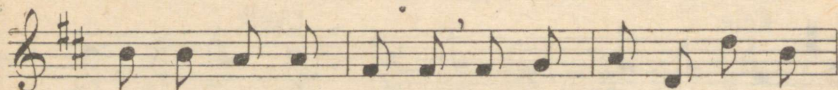
teel ka - ru suur, ei tal ol - nud met - sas

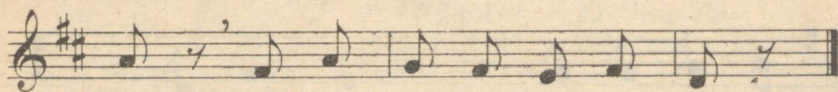
külm, so - e ka - su - kas tal üll. Sam-mus,

sam - mus ko - du poo - le, sih - tis

ot - se koo - pa poo - le, as - tus ko - ge - ma - ta

ka rei - nu sa - ba pea - le ta.

2. Tõstis kisa reinu suu,
ehmus nii karu suur,
et ta vaese kartlik meel
männi otsa valis tee.
Ulal oraval on maja,
mida parandada vaja —
hüüdis sealt rähn kirjutäpp:
«Vaata ette, mesikäpp.»

3. Karul otsus sedamaid:
«Talvel ma magan vaid».
Nüüd kui väljas sajab lund
magab karu talveund.
Mõte lohutab siin teda,
et ei kedagi ta sega.
Rõõmus on ta lume all,
et ei ole saba tal.

Talveime

S. Taev

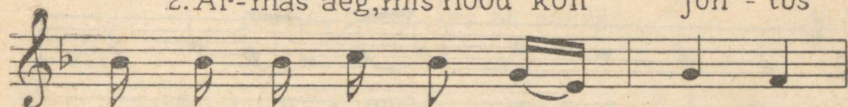
Parajalt

S. Taev

1. E - ma, e - ma, vaa - ta ak - nast,

2. Ar - mas aeg, mis nüüd küll juh - tus

jaa - nu - a - ris ke - set pa - kast

õi - ed järs - ku tõu - sid õh - ku!

õit - se - ma on si - rel läi - nud.

Las - ku - sid nad pir - ni - - puu - le,

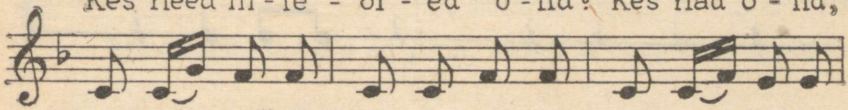
Kes on va - rem se - da näi - nud?

sõ - ber i - met vaa - ta, kuu - le!

Rut - tu, rut - tu rii - ded sel - ga, um - mis - ja - lu

Kes need lil - le - õi - ed o - lid? Kes nad o - lid,

toast siis väl - ja! Põõ - sa poo - le sean ma sammu,

kust nad tu - lid? Sel - le ü - le sa nüüd mõtle,

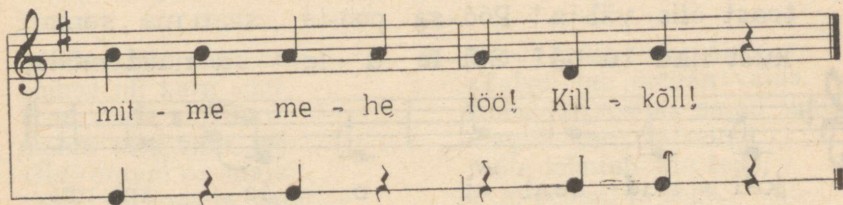
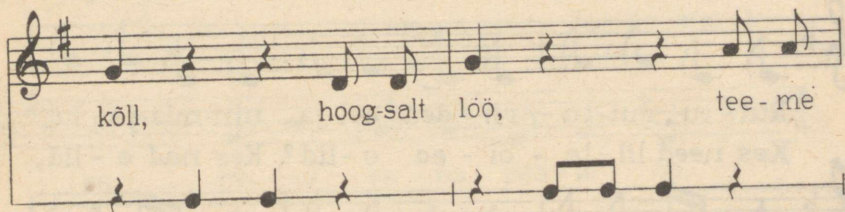
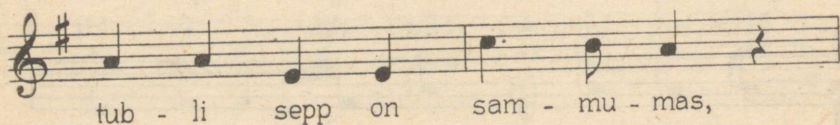
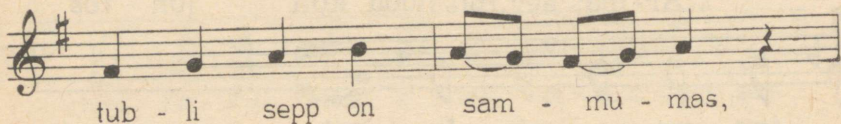
käi - nud seal ei o - le am - mu.

en - ne mõt - le ja siis üt - le!

Laul noorest sepast

P. Jeršova

A. Aljabjev

2. Terve õhtu laulab tema,
vestab juttu lõbusat,
vestab juttu lõbusat,
mis kui mõdu voolamas.

3. Hommikul läeb jälle tööle,
vasarat seal keerutab,
vasarat seal keerutab,
laulab veelgi uljamalt.

1.—3. Kill-kõll, hoogsalt löö,
teeme mitme mehe töö! Kill-kõll!

LAULUVIISI NOODISTAMINE.

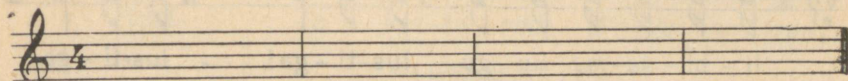
Patsu, patsu, kus on pann?

① Pat - su, pat - su, kus on pann,
Oo - tab Ats ja pa - lub ka,

② koo - ki ta - hab mei - e Mann.
ar - mas e - ma, rut - ta sa!

1. Kirjuta laulu sõnad silbitatult vihikusse noodijoonestiku alla.
2. Määra kuulmise järgi, mitmelöögilises taktis see laul on.
3. Tõmba rõhuliste silpide ette taktijoon.

Pat-su, pat-su, kus on pann, koo-ki ta-hab mei-e Mann.

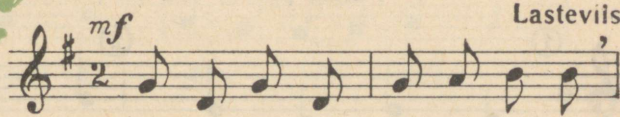
4. Noodista laul õpetaja ettelaulmise järgi.
5. Laula laulu rütmisilpidega, noodinimedega, sõnadega, kaanonina.

Vastlatalaul

M Raud

Lasteviis

1. Tul- ge, lap- sed, läh- me vôi- du,

tee- me vah- va vast- la- sõi- du!

1.-5. Li - bi - se - me liu - gu lus - ti - ga,

li - bi - se- me liu - gu lus- ti - ga! . . . lus- ti - ga.

<p>2. Viime kelgu künka pääle,
laseme säält alla jääle.
.: Libiseme liugu lustiga,
libiseme liugu lustiga.:.</p> <p>3. Nina otsas külm on kange,
aga muudkui üle hange.
.: Libiseme liugu lustiga,
libiseme liugu lustiga.:.</p> | <p>4. Väiksel varbal on ka kibe,
aga tee on õige libe.
.: Libiseme liugu lustiga,
libiseme liugu lustiga.:.</p> <p>5. Tulge, lapsed, veel kord
võidu
teeme vahva vastlasõidu.
.: Libiseme liugu lustiga,
libiseme liugu lustiga.:.</p> |
|--|--|

1
Esimene käänd

2.
Teine käänd

Kordamisel jääb esimene käänd vahele, lauldakse teine käänd.

Küsimus.

Missuguste helidega laulame selles laulus sõna «libiseme»?

Ülesanne.

Laula laulu rütmisilpidega.

Poiste laul

J. Oro

Kindlalt

mf

R. Päts

1. Ik - ka jul - ge

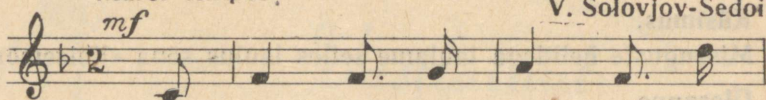
2. ∴ Uhkelt paisub meie rind, 3. ∴ Võimsalt kõlab poiste hääl,
meis on ikka hoog ja ind. ∴ kajab vastu orus, mäel. ∴
∴ Nõnda poisid vapral sammul ∴ ∴ Meie laul ja uljas tuju
julgelt käivad oma teed! ∴ ∴ võidab kõikjal südameid! ∴

Püirivalvurid

S. Pogorelovski

Marsi tempos;

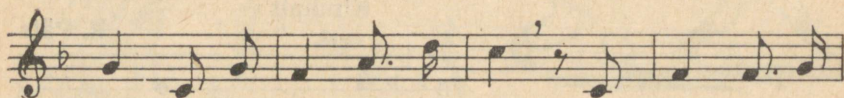
V. Solovjov-Sedoi

1. Meil pink va - hi - pos - tiks ja

kraa - vi - ke pii - riks; me val - vu - rid

vap - rad kel kaitsta on maa! Kuis vaen - la - ne

püü - aks, kuis vaen - la - ne soo - viks, kuid

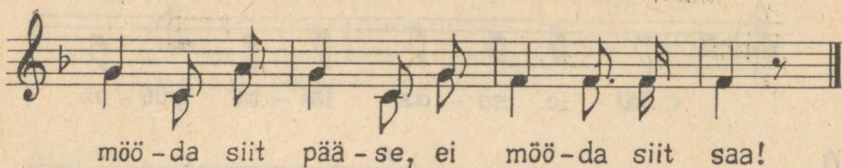
kui - da - gi möö - da ei pää - se meist ta!

1-3. Seis! Kes on seal! Seis! Kes on seal. Ei.

möö - da siit pää - se, ei möö - da siit saa!

2. Näe, põõsaste taga,
kes roomab nii tasa
ja rohtu end peita
seal püüab me eest?
On vaenlane kaval,
kuid vangi ta langeb,
sest kuidagi mööda ei pääse
meist ta,
Seis! Kes on seal? ...

3. Pea lõpevad mängud ja lapsepõlv
möödub,
pea tähtsale tööle meid kutsub me
maa.
Me seisame valvel me Nõukogu-
maa eest
ja vaenlane üle me piirist ei saa.
Seis! Kes on seal? ...

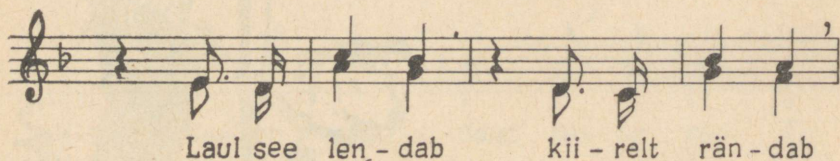
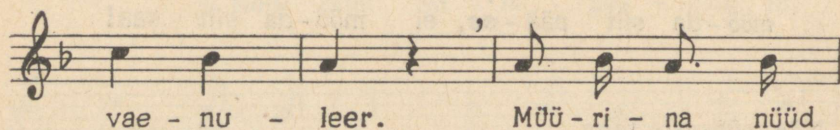

Rahupooldajate laul

M. Rudermann

Marsi tempos

B. Maizel

2. Iga päev meil heledam on koidik veel.
Kremli tornist helkiv rahuvalgus see.
.: Öitsvad aiad, metsad laiad,
las kõikjal rahus võrsuda nüüd need. :.
3. Suurenevad igapäev me jõud ja väd,
helge sihi poole meie rahvas läeb.
.: Meie õigust, meie võimsust
ja rahulippu kaitsevad me käed. :.

Küsimus.

Mitmeloogiline paus esineb selles laulus?

Kus Põhjalahe kohiseb

M. Lipp

A. Läte

1. Kus Põh - ja - la - he ko - hi -
seb, ta kal - dal i - lu i - da -
neb, Seal on mu ar - mas ko - du -
maa, mis kal - lim mul - le, kul - las - ta.

2. Seal org on armsas orases 3. Ja peaksin ma kunagi
ja lehtpuu haljais lehtedes. veel sinna jõudma tagasi,
Seal olin ma kui laululind, siis laulaksin ma rõõmuga:
kui rõõmul tuksus minu rind «Oh kallis, kaunis Põhjala!»

Meri

J. Smuul

Võimsalt

E. Arro

1. lk - ka võim-salt karm ja uh - ke,
kee - gi sind ei or - jas - ta.
Lai - ne - te laul tor - mis puh - keb,
kan - dub ü - le sün - ni - maa.
Lai - ne - te laul tor - mis puh - keb,
kan - dub ü - le sün - ni - - maa.

2. Jõu ja vabaduse laulu
kohisevad sinu veed,
.: mandrite ja saarte kaudu
käies oma iidset teed. :.

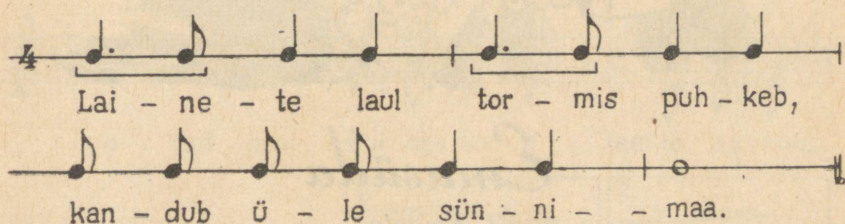
3. Nagu kevadine meri
heidab pinnalt katva jää,
.: samuti meis randlasveri
tõkked murrab, võitjaks

jääb. :.

PUNKTEERITUD RÜTM KAHE LÖÖGI ULATUSES.

Laulus «Meri» esineb punkteeritud rütm kahe löögi ulatuses

♪. ♪, kusjuures esimest nooti ♪. laulame pikemalt, poolteise löögilisena, teist nooti ♪ lühemalt, poolelöögilisena.

Hästi iseloomustavad seda rütmivormi rütmisilbid taàm-ra.
Ülesandeid.

1. Laula laulu «Meri» rütmisilpidega.

2. Jälgi ♪. ♪ esinemist laulus «Emasüda».

3. Kirjuta alljärgnev harjutus noodivihikusse ja laula noodinimedega, rütmisilpidega.

Emasüda

L. Koidula

Hellalt

Th. Hansen

1. Üks pai-ga - ke siin il-mas on, kus var-jul

truu-dus arm ja õnn! Kõik mis nii harv siin il - ma

peal, on pel-gu - pai - ga leid-nud seal, kõik mis nii

harv siin il-ma peal, on pel-gu - pai - ga leid-nud seal.

2. Kas emasüdant tunned sa? Nii õrn, nii kindel, muutmata.
 3. Mõnd kallist südant kaotin, mis järel nuttes leinasin.
 :: Ta sinu rõõmust rõõmu näeb ei emasüdant ialgi. ::
 su õnnetusest osa saab.::

Emale

A Otto

Eesti rahvaviisi motiividel

Ornalt,

R. Päts,

mp

1 E - ma-ke-ne, mi-nu vas-tu a - la - ti sa

mf

o - led hea. Kui ma koo-li - tee-le as-tun,

1. si - li - tad mul õr - nalt pead. 2. õr - nalt pead.

2. Tõttamas sind vara kuulen,
tule paistel nõelud veel.
.: Olid kogu õõ mu juures,
kui jäin haigeks õhtu eel. .:
3. Juustes sul on hõbehalli,
sära sinu silmis näen.
.: Minule on väga kallid
sinu hellad, kärmed käed. .:
4. Emakene ikka mulle
talveks soojad kindad kood.
.: Küll ma ükskord tänuks sulle
uued pehmed vildid toon. .:

Äiu, lahke lapsukene

K. E. Sööt

Mõõdukalt

R. Päts

p

1. Äi - u, lah - ke lap - su - ke - ne,

mf

ti - pa, ta - pa, tap - su - ke - ne! Memm läks met - sa

mar - ju too - ma taat läks luh - ta kuh - ja loo - ma.

p

pp

Äi - u - lii, äi - u - loo! Äi - u - äi - u, loo!

2. Äiu, lahke lapsukene,
sipa, sapa, sapsukene,
Marjamatt on laevakõrgu,
heinakuhi taevakõrgu.

Äiu-lii, äiu-loo,
äiu, äiu-loo.

Lauluga me lähme metsa...

J. Nasalevitš

E. Kapp

Tüdrukud

1. Lau-lu-ga me lähme metsa, ral-le-rii, ral-le-raa,

lau-lu-ga me lähme metsa, ral-le-rii, ral-le-raa.

Poisid

Mis te kõik seal metsas teete, ral-le-rii, ral-le-raa,

mis te kõik seal metsas teete, ral-le-rii, ral-le-raa?

Tüdrukud (kordamisel kõik)

4. Meie kingi-me ta ä-ra ral-le-rii, ral-le-raa,

o-ma kal-li · e · ma-le ral-le-rii, ral-le-raa!

2. (Tüdrukud) :: Meie korjame seal lilli,
ral-le-rii, ral-le-raa ::

(Poisid) :: Milleks on teil vaja lilli,
ral-le-rii, ral-le-raa ::

3. (Tüdrukud) :: Nendest teeme suure pärja,
ral-le-rii, ral-le-raa ::

(Poisid) :: Mis te pärjaga siis teete,
ral-le-rii, ral-le-raa ::

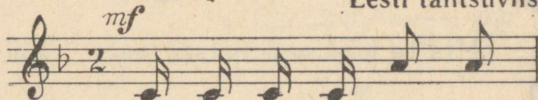
4. (Tüdrukud, kordamisel kõik)
 :: Meie kingime ta ära, ral-le-rii, ral-le-raa,
 oma kalli emale, ral-le-rii, ral-le-raa ::

Pallimängu laul

Lõbusalt *J. Oro,*

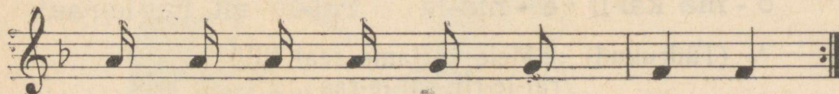
Eesti tantsuviis

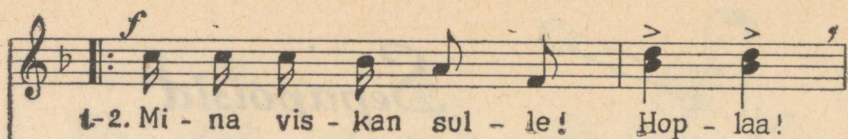
- mf*
1. Püü - a, püü - a pal - li!
 Püü - a, püü - a pal - li!
2. Püü - a, püü - a pal - li!
 Püü - a, püü - a pal - li!

O - le kär - mas, võ - ta!
 Jook-se rut - tu et - te!
 Ä - ra vaa - ta rin - gi!
 Hoi - a o - ma ni - na!

Len - dab, len - dab, tõt - ta, tõt - ta!
 Kas said ju - ba, kas said kät - te?
 Ei ma sul - le, ei ma kin - gi!
 Võ - ta käh - ku, võ - ta si - na!

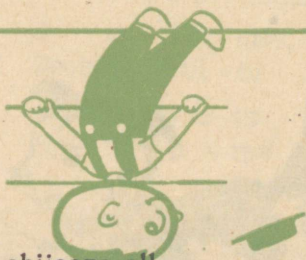
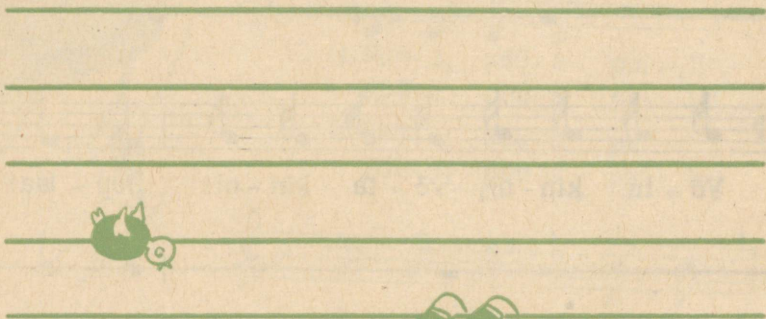
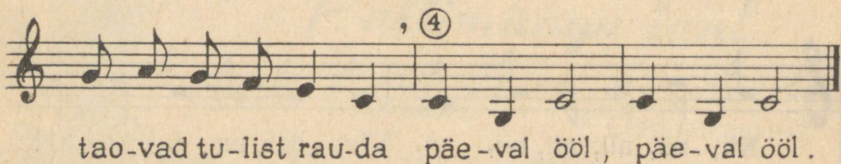
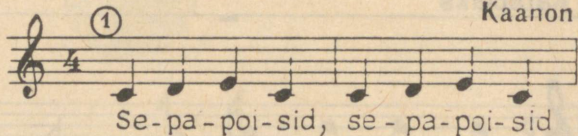
Käteplaks

Sepapoisid

Kaanon

Alumine sol asub teise abijoone all.

Ülesanne.

Noodista laul õpetaja ettelaulmisel noodivihikusse.
Märkus: Kaanonit laulda Re- või Mi-mažooris.

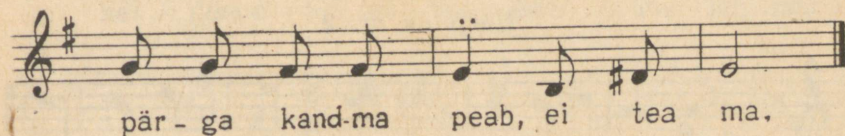
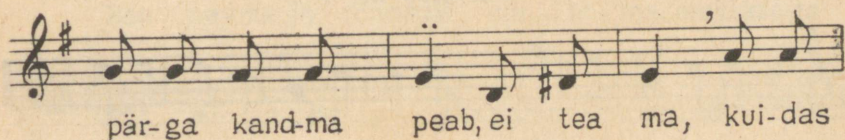

Kõnnin pärjaga ma

Rahvaluule

Vene rahvaviis

Kaanon

2. Pärja tõstan ma,
pärja tõstan ma.
Tõstan paremale õlale nüüd
ta,
tõstan paremale õlale nüüd
ta.

3. Ja siis paremalt,
ja siis paremalt
üle vasakule õlale viin ma,
üle vasakule õlale viin ma.

Ülemine re, mi, fa.

Ülemine re asub neljandal joonel.

Ülemine mi asub neljandas vahes.

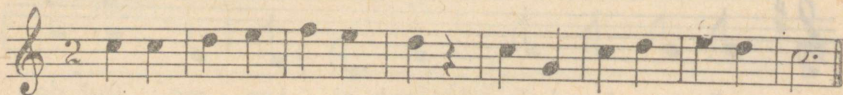
Ülemine fa asub viiendal joonel.

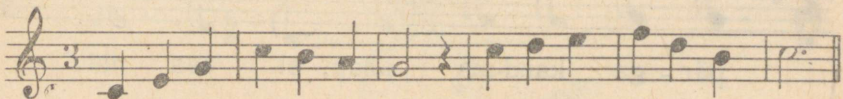
Ülesandeid.

Loe takti lüües noodinimedega.

Harjutus nr. 1

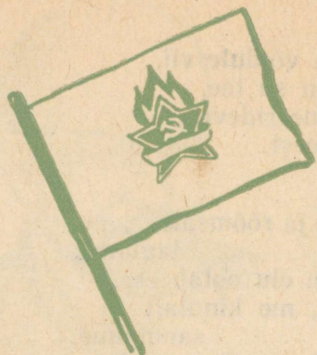

Harjutus nr. 2

Harjutus nr. 3

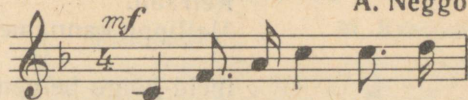

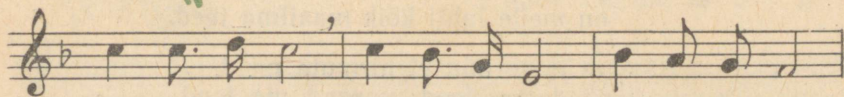
Helisev laul

A. Neggo

A. Neggo

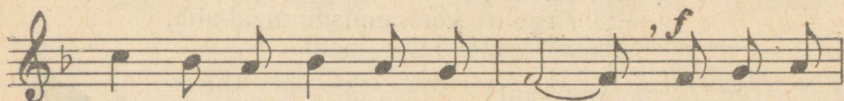
1. Kõ-la - va lau-lu - ga

lä - heb me rühm, püs-ti õn pead, sir-ged on read.

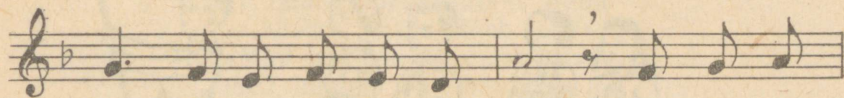
Mei - e - ga sõb - ra - ke, pea sam-mu üht,

nõn - da on mars-si - da hea. 1-4. Me lip-pu

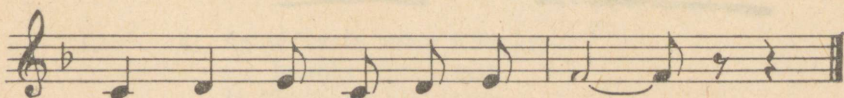
kan - na-me ja rõõmsalt. lau - la - me, meid kõi-ge

hel - geme - lu oo - tab ees. Me lap-sed.

Le - ni - ni, me kindlalt sam-mu - me, on mei-le⁶

lah - ti kõik maa-il - ma teed, —

2. Kodumaa kuulsus sa võidule vii,
täis loovat tööd olgu su tee.
Kindlana meeles pioneerideviis,
võitleme tõe võidu eest.

Refrään:

Me lippu kanname ja rõõmsalt
laulame,
meid kõige helgem elu ootab ees.
Me lapsed Lenini, me kindlalt
sammume,
on meile lahti kõik maailma teed.

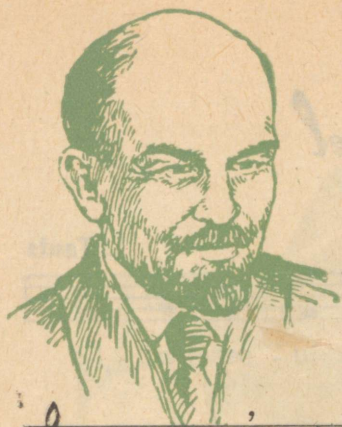
3. Äike ja tormid ei hirmuta meid,
töökad me peod, vaprad me teod.
Vihkame sõja- ja vaenuideid,
rahvaste sõprus meid seob.

Refrään:

4. Edasi, kodumaa noor patrioot,
ei oota aeg, edasi vaid.
Lai, sirge tee kommunismi meid viib,
võimas partei juhib meid.

Refrään:

Laul Leninist

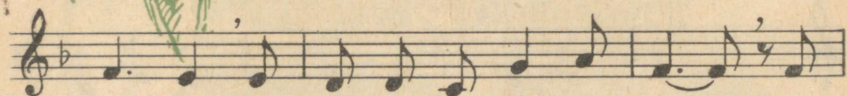
T. Spendiarova

Jutustades

M. Krassev

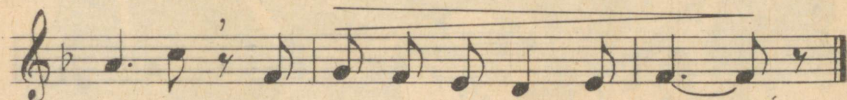
1. Suur Le-nin ta o - li

ül - las, nii hoo-lit - sev tark ja hea. Meid

lap - si võ-taks ta sül-le meid lap - si võ-taks ta

sül - le ja si - li - taks hel - lalt pead.

2. Ta lahkelt meil vaataks silma
ja küsiks: «Kuis läheb teil?»
«Meil helgem elu maailmas,
meil helgem elu maailmas,
su soov läinud täide meil.
3. Riik meie eest muret kannab,
paleesid meil' kinkind ta.
Meil' laagreid, parkisid annab,
meil' laagreid, parkisid annab,
kus puhkuse veeta saab.
4. Sa töötasid meie hüveks,
me heaolu, õnne eest.
Ja tõesti elada parem,
ja tõesti elada parem,
kui väljendub laulus see.»

Lenini teel

P. Rummo

Südamlikult

L. Tauts

1. Si - nu mä - les - tu - seks, kal - lis

Le - nin, töö - tab tä - na pi - si - ke pio -

neer: Na - gu si - na, ik - ka rah - vast

tee - nin, käi - es si - nu ju - ha - ta - tud

teel, käi - es si - nu ju - ha - ta - tud teel. —

2. Isamaale luban laulusalmis:	3. Sinu elutöö meil õnne
nii kui Lenin hästi õpin	rajas —
ma, —	olid uue ajastu pioneer.
ainult siis võin olla ikka	Kasvan kommunismi-
valmis	ehitajaks,
.,: oma maad ja rahvast	.,: käies sinu juhatatud
teenima.,:	teel.,:

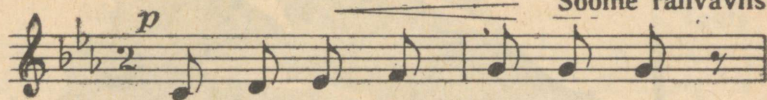

KEVAD

Kevade ootel

Soome rahvaviis.

1. Jõu - a kät - te ke - va - de
2. Tu - le, lau - lu - lin - nu - ke,

meil on, i - gav oo - tes! Jõu - a mei - e
mei - e met - sa - des - se! Ker - ki, lõ - bus

mu - ru - le me mee - li rõõ - mus - ta - des!
lõ - o - ke, ju tae - va si - na sis - se!

Pu - nu aa - 'sal, o - rus, mäel sa
Õh - tu hil - ja, koi - du eel, mets,

jäl - le lil - le pär - ga! Kül - va õi - si
rõk - ka lin - nu - lau - lust. Hõis - ka, sü - da,

õr - nal käel, neil saa - da kas - te - mär - ga!
kõ - la, keel, me va - bad tal - ve - van - gist!

ETTEKANDE VARJUNDID

Vastavalt laulu sisule laulame me kord vaiksemalt, kord valjumalt, kahandades, paisutades jne. Nii muutub laulu ettekanne palju ilmekamaks. Tavaliselt on juba laulule peale märgitud sellekohased märgid, näit. p, f jne., mis on lühendid itaaliakeelsest sõnadest.

Sagedamini esinevad ettekande varjundid on:

pp *pianissimo* — väga vaikselt

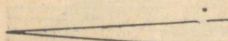
p *piàno* — vaikselt

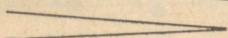
mp *mezzo-piàno* — poolvaikselt

mf *mezzo-forte* — poolvaljult

f *forte* — valjult

ff *fortissimo* — väga valjult

 — paisudes

 — kahanedes

Kevadekuulutajad

A. Kitzberg

J. Simm

mf

1 Kui lu - mi su - lab ke - vad
kuul ja soo - je - mi - ni pu - hub
tuul, siis kuu - led ju - ba põl - lu
pääl, kuis lõõ - ri - ta - mas lõ - o
p
hää! sirt - tsirr, sirt - tsirr, sirt -
tsirr-tsirr-tsirr-tsirr - tsirr, sirt - tsirr, sirt -
tsirr, sirt - tsirr-tsirr-tsirr-tsirr - tsirr!

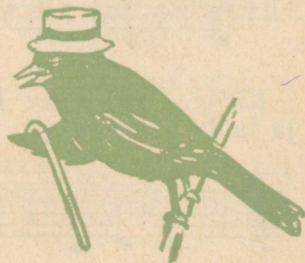

2. Ei viivita ka kukulind,
kui kevade ju ehib end,
vaid metsast, kuuse otsast sealt
ta laseb kuulda oma häält:
kuk-ku, kuk-ku,
kuk-kuk-kuk-kuk-kuk-ku,
kuk-ku, kuk-ku,
kuk-kuk-kuk-kuk-kuk-ku.

3. Kui mets ja maa ju haljendab
ja tooming õites valendab,
siis ööbikul on kibe töö,
ta lausa hõiskab läbi öö:
ki-ri-küüt, too piits,
kiri-küüt, kiri-küüt, too piits,
kiri-küüt, too piits,
kiri-küüt, kiri-küüt, too piits.

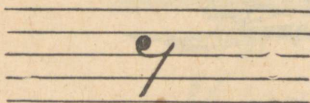
4. Kuis rästaski võib vaikida,
kui teised laulvad lustilla,
siis temagi kui laulumees
on siristamas põõsa sees:
piu-tiu, piu-tiu,
räkk, räkk, räkk, räkk, räkk, rääk,
piu-tiu, piu-tiu,
räkk, räkk, räkk, räkk, räkk, rääk,

POOLELÖÖGILINE PAUS.

Poolelöögilist vaikust märgitakse noodikirjas poolelöögilise pausiga.

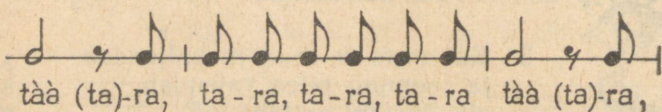
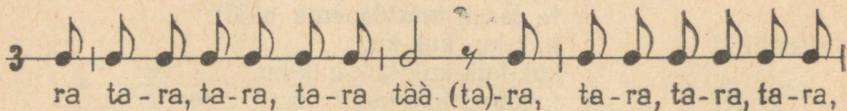
Poolelöögiline paus

Poolelöögiline noot

Jälgi poolelöögilise pausi esinemist laulus «Kevadekuulutajad.»

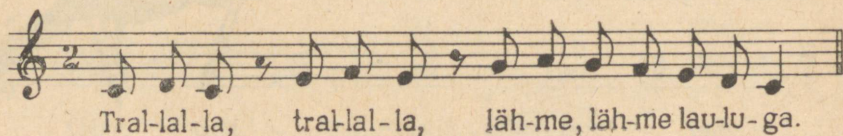

Ülesandeid.

Laula noodist

Kirjuta alljärgnev lauluke noodivihikusse, paiguta taktidesse ja laula noodi järgi:

Kevade on sala tulnud

L. Koidula

Parajalt

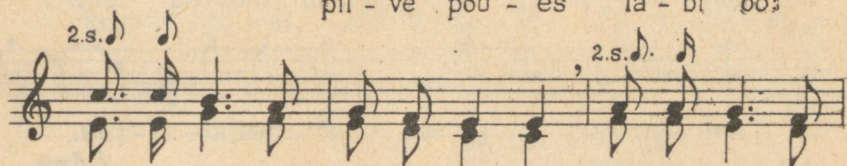
V. Kapp

1. Ke - va - de on sa - la tul - nud,
2. Ke - va - de on. sa - la tul - nud

tul - nud hoo - pis sa - la - ja
pil - ve põu - es lä - bi öö;

hiilg - va, too - min - ga - te lad - vas, ai - a ää - res
pae - va soo - jad sam - mud näit - nud tal - le vaik - set

kii - gub ta! 1-2. Ke - va - de, ke - va - de,
sa - la teed.

jäl - le tu - li ta - ga - si! Ke - va - de,

ke - va - de, jäl - le tu - li ta - ga - si!

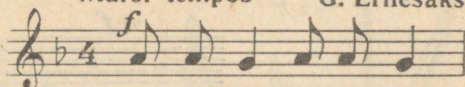

Pioneerid lähevad

M. Kesamaa

Marsi tempos

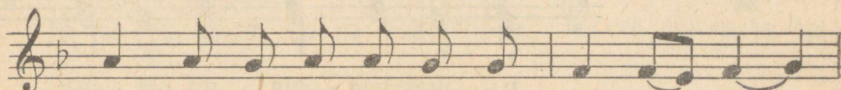
G. Ernesaks

Tä-na - valt he - li - seb

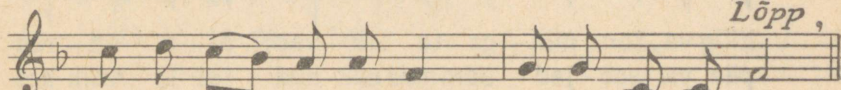
vas - tu lau - lu - viis. Pio -

nee - ri - de ri - vi sam-mub möö-da siit.

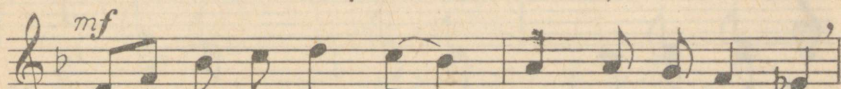

Kui - das küll jal - ge all kõ - mabki - vi - tee.

Pu - na - sed li - pud neil õ - lal, to - re see.

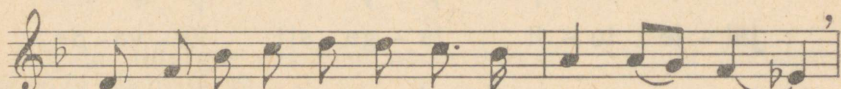
Lõpp,

Nad on nii töö - kad, töö - kad ja jul - ged.

Pu - na - sed neil pal - ged, püs - ti pead.

Ko - du-maa on kal-lis nei-le, met-sad, maad,

a - su - vad mat - ka - de tei - le nad.

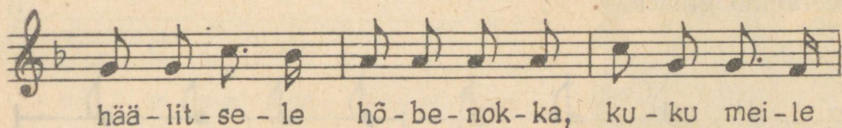
Korrata algusest kuni sõnani „Lõpp“

Kuku, sa, kägu

Kalevipojast

Rõõmsalt

Eesti rahvaviis

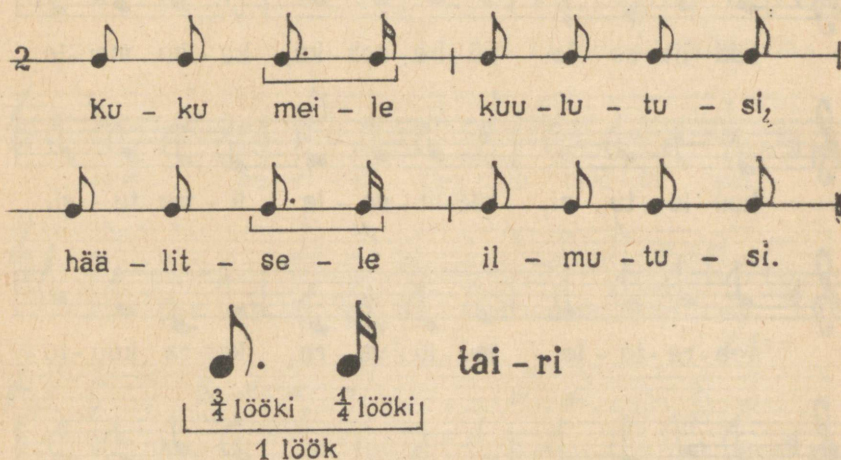

2. Kui sa ei kuku, kukun ise, 3. Üks oli sõnum hülge suusta,
pajatelen pardikene, teine lainte tüterilta,
lasen luige laulusida, kolmas rannakaljudelta,
seitsmekordseid sõnumida neljas näkineidudelta,
vanast ajast veeremaie, viies veteemandalta,
kuldsest ajast kuuldemaie, kuues kuude kudujaalta,
iluaajast hiilgamaie. seitsmes saare taadilt, eidelt.

PUNKTEERITUD RÜTM ÜHE LÖÖGI ULATUSES.

Laulus «Kuku, sa, kägu» esineb kohati punkteeritud rütm ühe löögi ulatuses   , kusjuures esimest nooti laulame pikemalt, kolmveerandlöögilisena, teist nooti lühemalt, veerandlöögilisena.

Ku - ku mei - le kuu - lu - tu - si,
hää - lit - se - le il - mu - tu - si.
tai - ri
| $\frac{3}{4}$ lööki $\frac{1}{4}$ lööki |
1 löök

Rütmivormi   iseloomustab silbipaar tai-ri.

Ulesandeid.

1. Laula «Kuku, sa, kägu» rütmisilpidega.
2. Loe rütmisilpidega «Marsilaulu», koputa selle rütmi.
3. Õpi «Marsilaul» selgeks ja laula rütmi koputades.

Marsilaul

Kaanon

1. Rõõm-salt lau-lud kō-la-vad,

nii et met-sad ka-ja-vad.

Tai-ri ta-ra ta-ra tam,

hoog-ne on me marsi-samm.

KOKKUVÖTE ÕPITUD RÜTMIMÄRKIDEST.

Noodid ja vastavad rütmisilbid

 ühelöögiline noot *tam* kolmelöögiline noot *tààà*

 kahelöögiline noot *tàà* neljalöögiline noot *tàààà*

  ehk poolelöögilised noodid *ta-ra*

    ehk   veerandlöögilised noodid *ti-ri-ri-ri*

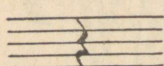
  ehk punkteeritud rütm ühe löögi ulatuses *tài-ri*

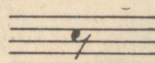
  punkteeritud rütm kahe löögi ulatuses *taàm-ra*

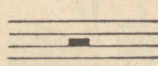
   ehk *ta-ri-ri*

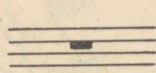
   ehk *ti-ri-ra*

Pausid

 ühelöögiline paus

 poolelöögiline paus

 kahelöögiline paus

 tervetakti paus

Orus voolamas jõekene kiire

Rahvaluule

Parajalt

mp

Vene rahvaviis

1. O - rus voo - la - mas jõe - ke - ne

kii - re, is - tun kõr - ge - le kal - da - le ma.

Taa - mal näen ko - du nur - me - de pii - re, näen me

kau - nist ja a - - va - rat maad.

2. Kodumaa, minu kodumaa
rajad,
sinust vabamat maad ei ma
tea.
.:Kuldsed põllud nii ääretud
laiad,
tasa õõtsuvad rasked rukki-
pead. .:

3. Ah, me nurmede lõputu väli,
sinu suurst silm mõõta ei
saa.
.:Ah, me vaba ja õnnelik põli,
meie sünnimaa, emake
maa. .:

Isa iluks

Kalevipojast

Eesti rahvavili

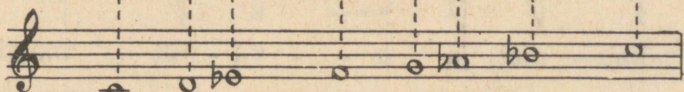
1. Is - tu - ta poeg i - sa i - luks
2. I - sa i - luks põõ - sa - ke - ne
3. E - ma i - luks õn - ne - lil - le
4. Or - ja - vit - sa õe - le i - luks
5. Vis - na - puu - da ven - na i - luks
6. Ui - nu - sän - gi - - de - le i - luks
7. Ma - ga - ja - te mä - les - tu - seks

1-7. kaa - - si - ke, kaa - - si - ke.

do-minoor

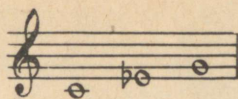
Reastades nukrakõlalise laulu helid kindlasse järjekorda alates do-helist, saame nukrakõlalise heliastmiku, mida nimetatakse do-minooriks.

do re mi♭ fa sol la♭ si♭ do

Mängides seda heliastmikku klaveril, kasutame mi, la ja si heli mängimiseks musti klahve. Võrreldes Do-mažooriga kõlavad do-minooris helid mi, la ja si madalamalt. Noodikirjas märgitakse do-minoori puhul helide mi, la ja si ette madaldusmärk ehk bemoll

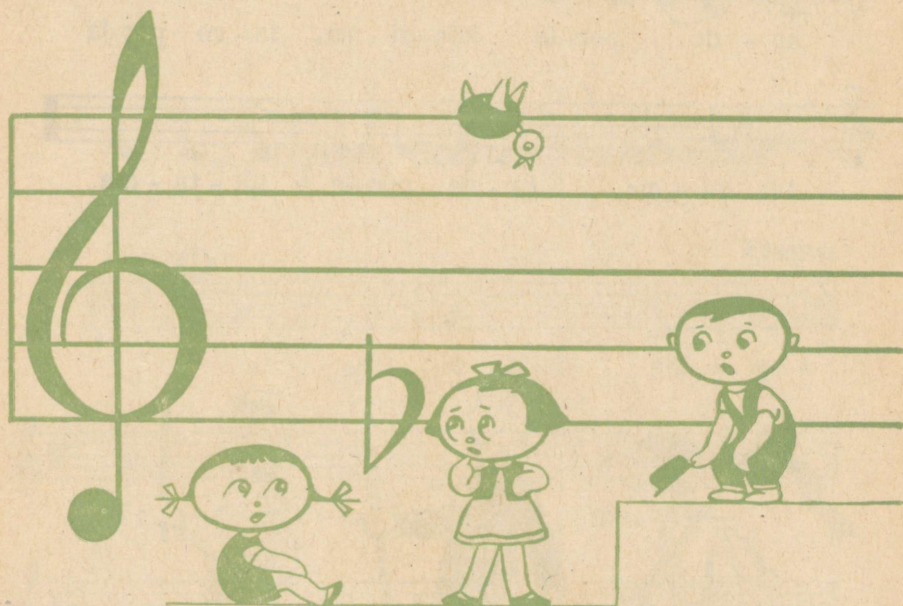
Nukrakõlaline on ka do-minoori kolmkõla.

Ülesandeid.

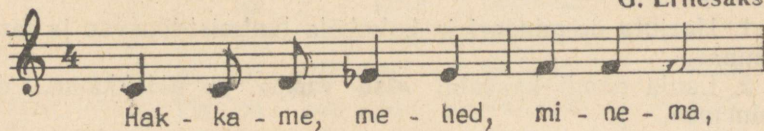
1. Harjuta do-minoori ja kolmkõla laulmist tõusvas ja laskuvas suunas.

2. Laula noodi kaasabil «Isa iluks» ja «Hakkame, mehed, minema».

Hakkame, mehed, minema

G. Ernesaks

Sajab, sajab, vihmake

Kanon

①

Sa - jab, sa - jab vih - ma -

ke, nuk - ker mi - nu meel. —

②

Pil - ve ta - ha päi - ke - ne

ka - dus õh - tu eel. —

Peegel

Mitte kiirustades

Tatari rahvaviis,

Parvepoiste laul

Hoogsalt

O. Merikanto

mf

1. Veel on män - de mü - ha - vai - da

põh - ja sü - da - maa - del, veel on kan - geid

par - ve - pois - se par - ve - tu - se töö - del.

2. Kevadel need uhked poisid
parvedele läevad,
:: sinna lõbust laulu lüües
terveks suveks jäävad. ::

3. Kase kohin, männi mühin
kostab laulu keeles,
:: neiuksed sinisilmad
mõlguvad neil meeles. ::

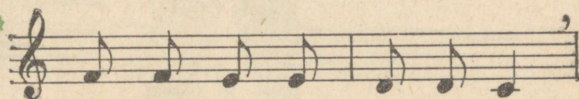

Juba kased kohavad

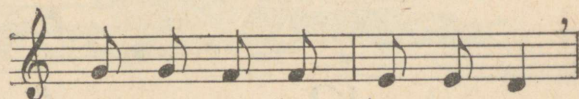
Lastelaul

1. Ju - ba ka - sed ko - ha - vad,

lõ - o - ke - sed lõõ - ri - vad!

Män - gu - pai - ka, mu - ru - maad

päik - se - kii - red kul - da - vad. Hal - jen - da - mas

hei - na - maad, mä - ed, o - rud, met - sa - raad.

2. Pääsusilm, sa punalill,
ilmu nurme nõlvadel.
Kurekatel, kullerkupp,
ava ruttu õienupp.
Päike ehi õitega
koppel, kesa, karjamaa.

3. Laudast välja, kirjak, küüt,
aasale ja metsa nüüd.
Maasik, Mustik, uteke,
kepsu lööma kesale.
Pasun hüüab: tu-tu-tuu,
kevade on tulnud ju.

Ülesanne. Laula laulu noodi kaasabill

Vana sokk

Elavalt, naljatades

Ukraina rahvaviis

mf

1. Kap - sa - ai - as va - na - sokk,
nä - rib kap - said mai - as - moka,

p

va - na sokk, 1-4. So - ku - ke - sel ha - be pikk,
mai - as - moka.

tei - ne sarv on kõ - ve - rik, ke - ha paks ja

r

ü - ma - rik, sa - ba a - ga väi - ke.

Va - na sokk on mai - as - moka.

2. Soku kinni püüame, püüame,
kõie kaela kõidame, kõidame.
Sokukesel habe pikk...
3. Ei siis kapsaid süüa saa, süüa saa,
heinu peab närima, närima.
Sokukesel habe pikk...
4. Vanal sokul paha meel, paha meel,
tahaks kapsaid süüa veel, süüa veel.
Sokukesel habe pikk...

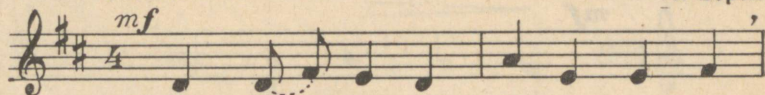

Vint vōorsil

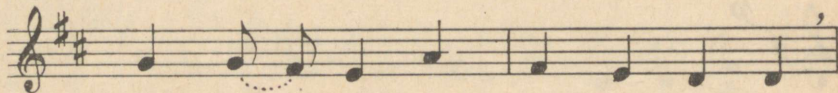
E. Enno

Rõõmsalt

A. Lepik

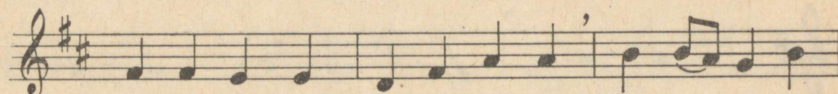
1. Vint o - li vōō-raks vih-ma - kas - sil,

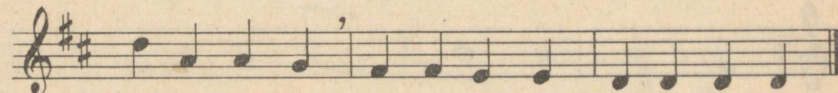
sääsk o - li ro - aks a - lus - tas - sil.

Sää - sel sää - red lii - ga pi - kad,

ras-va poo-lest vä-he rik-kad. Sää-sel sää-red

lii - ga pi - kad, ras-va poo-lest vä-he rik-kad.

2. Viisakalt vint palus kääre,
tahtis kärpi sääsel sääred.
.: Sääsk ei sallind sarnast
juttu,
ajas ennast püsti ruttu. .:

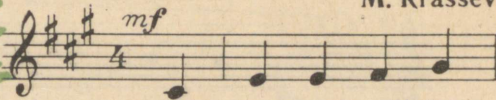
3. Ütles: «Kes on kuulnud lugu,
siin on sääsk, kes kõrget
sugu.
.: Kui sul kahvlit, nuga pole,
ei ma siis su toit ei ole». .:

Kägu

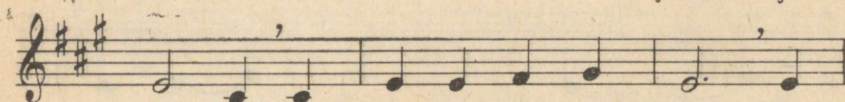
Kaunis kiiresti

M. Krassev

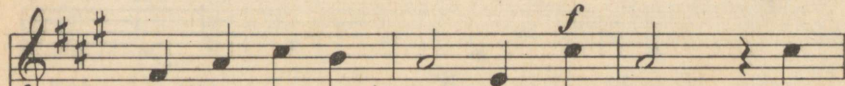

1. On vae-valt päi-ke

2 Poiss kar-ja väl-ja

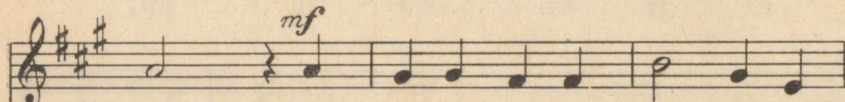
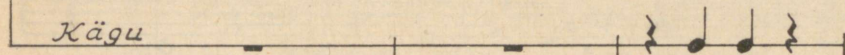

tõus-mas säält ü - le kuu-si - ku, kui
a - jab, läeb ü - le nõi-va - ku, seal

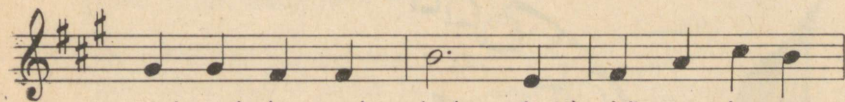
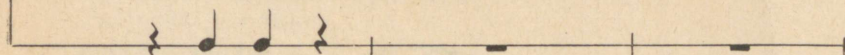

kä - gu ju - ba laul - mas: kuk - ku, kuk -
kuu-se lad-vast kä - jab: kuk - ku, kuk -

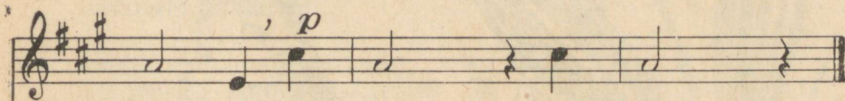
Kägu

ku! Pilv tae-va ser-val tu - kub, tuul
ku! Vist en-nus-ta-da püü - ad häd

puh-kab hom-mi - kul, kuid kä - o - ke-ne
mul-le, lin - nu - suu, et nõi-da kau-a

ku - kub: kuk - ku, kuk - ku!
hüü ad: kuk ku, kuk - ku!

Kevadel

Kaanon

①

1. Pii - be - le - hel õi - ed

hel - - lad, õi - ed hel - - lad

②

he - li - se - vad na - gu kel - lad,

③

na - gu kel - - lad: till, lill,

till, lill, till, lill!

Jahimeeste petja

Rahvaluule

Möödukalt

Poola rahvaviis

p

1. Väl-ja - le läks jän - ku kõn-di - ma,

p

värs-ket kap -sast tah -tis maits-ta ta.

mf

Is - tus põõ-sa var - jul, nä - gi koer-te

kar - ja. Hop-sas - sa! hüp-pas ta.

2. Lähemale ruttas jahimees,
koerakari haukus kurjalt ees.
Jahipüss ju paukus,
koerakari haukus,
jänku kelm pettis neid.

3. Hüppevalmilt kõrvad tõstis ka,
aga ennast rohtu peitis ta.
Jahimees küll siunas,
koerakari kiunus:
leidmata jänku jäi.

4. Jänku elab metsas tänini,
jahimeeste kohta laulab nii:
«Ärge jänkupraadi
tahtke ial saada,
käbid ka kõlbavad!»

Vihmake

Rahvaluule.

Ukraina rahvaviis

p

1. Vih-ma-ke, vih-ma-ke, jä-ta sa-du

f *mf*

jä-re-le! Ta-res nu-tab noo-ru-ke,

nii kui puu-ri - lin-nu-ke. Ta-res nu-tab

rit.

noo-ru-ke, nii kui puu-ri - lin-nu-ke.

2. Päikene, päikene,
paista meile veidike.
.: Jookseme siis vainule
lulli lööma luhale. :.

3. Vihmake üle jäi,
päike särama nüüd lõi.
.: Jookseme nüüd vainule,
lulli lööma luhale. :.

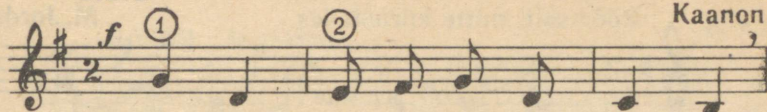
Väravamäng

Elavalt

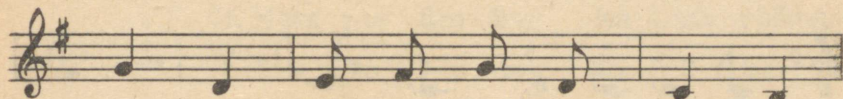
Rahvaluule

Eesti rahvavilis

Kaanon

1. Kes see ta - hab lä - bi min - na?

Kes see ta - hab lä - bi min - na?

Kes see ta - hab lä - bi min-na vä - ra - vast?

Kes see ta - hab lä - bi min-na vä - ra - vast?

2. Tähti tahab läbi minna.
Tähti tahab läbi minna.
Tähti tahab läbi minna väravast.
Tähti tahab läbi minna väravast.
3. Kuu see tahab läbi minna.
Kuu see tahab läbi minna.
Kuu see tahab läbi minna väravast.
Kuu see tahab läbi minna väravast.
4. Päike tahab läbi minna.
Päike tahab läbi minna.
Päike tahab läbi minna väravast.
Päike tahab läbi minna väravast.

Laul kiibitsast

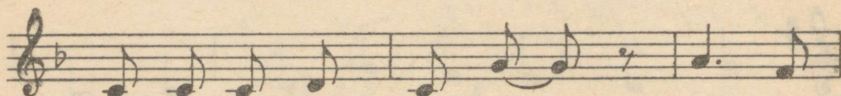
A. Prišelets

M. Jordanski

Rõõmsalt, mitte kiirustades

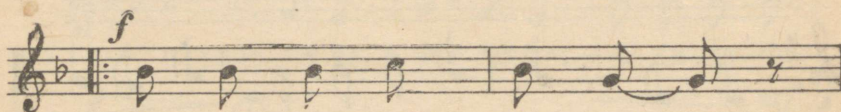
1. Jalg-tee kõr-val kii-bits,

jalg-tee kõr-val kii-bits kriis-kab,

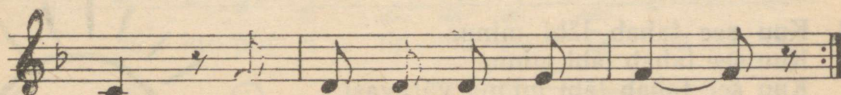
vehk-leb ä-re-vu-ses ta:

öel-ge, kes siin vii-bib,

öel-ge, kes siin vii-bib ja mis-jaoks, mis-

jaoks on sii-a tul-nud nad?"

2. Linnuke, miks kardad,
ei me ole halvad,
ükski meist ei puuduta sind
siin.
Näed, me väiksed lapsed.
Linnud meile armsad,
ei me siit, me siit
su poegi ära vii.

3. Taeva helkjas sinas
aasal haljal pinnal
palju teesid võime otsida.
Kuhu me ka läeme,
kõikjal ainult näeme
meie suurt, me suurt
ja armast kodumaad.

Laul lõkketule juures

J. Nasalevitš

E. Kapp

1. Mets me üm-ber ka-jab rõõmsalt,
Vaa-ta, kui-das tu-li lõõ-mab,

lõk-ke-tu-li loit-ma lõi.
mis veel kau-nim ol-la võib!

1-2. Loi-da, leek veel, kau-a, kau-a,

mei-le, pal-ju rõõ-mu tõid.

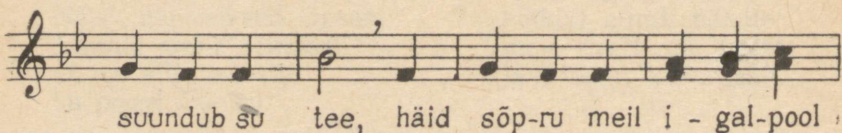
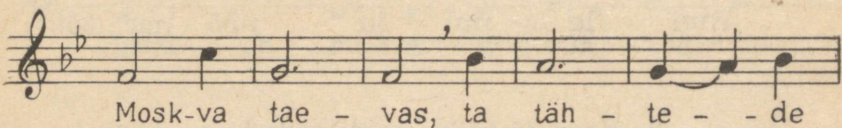
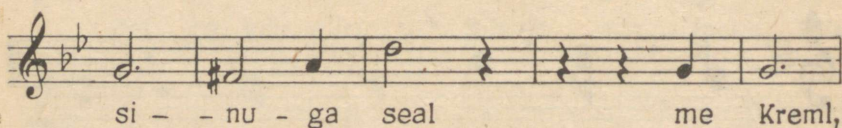
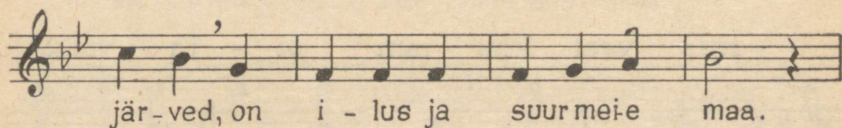
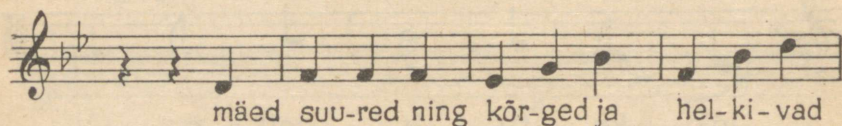
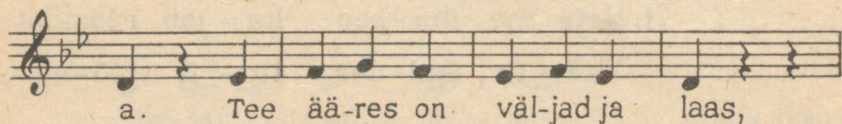
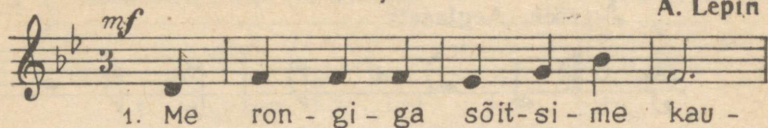
2. Kogu õõ võiks laulda sellest,
kuid ka siis ei ütleks kõik,
Vaata, kuidas tuli lõõmab,
mis veel kaunim olla võib.

Geki lauluke

Möödukalt

G. Rubljov

A. Lepin

lei - da võid eest. *mf* Mu Mosk - va sa,
 siin mei - e - ga! Kui
 jul - ge ja töö - kas ja aus o - led sa, häid
 sõp - ru siin koh-tad me maal.

2. Pea kohal meil siberi seedrid, 3. Me täna küll Moskvast nii
 paks lumevaip katab siin kaugel,
 maad. kuid ometi tunnen ja tean,
 Näed aknast ja kuuled, et meil Kara-Kumis ja
 kuis tuisud ja tuuled tundrate tuulis
 on nädalaid lennul taigas. on samuti kerge ja hea.

Refrään.

Refrään.

4. Ju nooruse aastatest peale
 aus, õiglane olema peab
 ja õppima hästi ning
 töötama hästi
 me rahva ja kodumaa heaks.

Refrään.

Jaan läeb jaanitulele

Rahvaluule

Eesti rahvaviis

1. Jaan läeb jaa - ni - tu - le - le,

miu - ke Jaa - ni ho - bu - ne, kaa - si - ke!

Sil - mad sii - di - tut - ti - des,

lakk on hõ - be - hel - me - des, kaa - - si - ke.

2. Mis ta täku järel käib,
libiseb seal kandadel,
kaasike.
Vanker vaskivarbades,
rattad ruugeis rublades,
kaasike.

3. Vankris Jaan kui vürstipoeg,
kuldakübar kuningas,
kaasike.
Neiu Jaani kõrval seal
vankris istub imena,
kaasike.

4. See on neiu nugissilm,
punapõskne piigake, kaasike
Jaan ta otsind endale,
kõo kauni kamberi, kaasike.

*Hingamise, hääldamise
ja häälemoodustamise harjutusi*

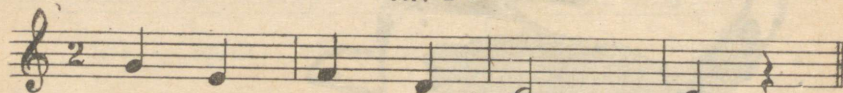
Nr. 1

Musical notation for Nr. 1, featuring a treble clef and a 2/4 time signature. The melody consists of eight notes: a quarter note, followed by two eighth notes, then a quarter note, followed by two eighth notes, and finally a quarter note with a half note tied to it.

Lau - lan, lau - lan, ma!
 Me, me me - re - mees.
 Sol, mi, sol, mi, do.

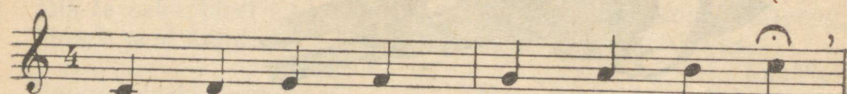
Nr. 2

Musical notation for Nr. 2, featuring a treble clef and a 2/4 time signature. The melody consists of eight notes: a quarter note, followed by two eighth notes, then a quarter note, followed by two eighth notes, and finally a quarter note with a half note tied to it.

No, no, nò, no, noo
 Ma, ma, ma, ma, maa.
 Sol, mi, fa, re, do.

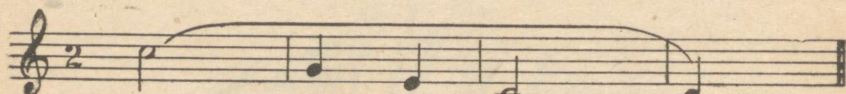
Nr. 3

Musical notation for Nr. 3, featuring a treble clef and a 4/4 time signature. The melody consists of eight notes: a quarter note, followed by two eighth notes, then a quarter note, followed by two eighth notes, and finally a quarter note with a half note tied to it.

Pil - li - hää - led, lau - lu ka - ja,
 nen - dest rök - kab ko - gu ma - ja.

Nr. 4

Musical notation for Nr. 4, featuring a treble clef and a 2/4 time signature. The melody consists of eight notes: a quarter note, followed by two eighth notes, then a quarter note, followed by two eighth notes, and finally a quarter note with a half note tied to it.

Ma, ma, ma, maa.
 Me, me, me, mee.

Nr. 5

Sü - gis - kuu on tul - nud ju,
 Sa - ja sa - ja lu - me - ke,
 Jõu - ab kät - te ke - va - de,

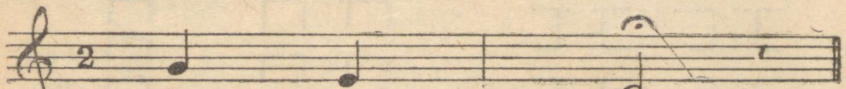
põ - sed pun - nis pu - hub tuul.
 tee meil to - re kel - gu - tee.
 soo - jalt pais - tab päi - ke - ne.

Nr. 6

Lau - la lau - la, lap - se - ke!

Nr. 7

Rai, rai, raa.

Nr. 8

Le, le, le, le, le, le, le, lee - lo, lee - lo!
 Ü - les, ü - les. heh!ad vennad ü - les, ü - les!

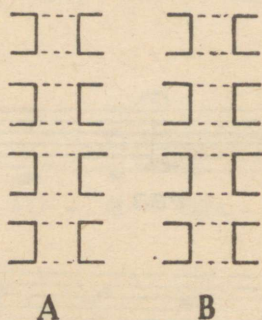
Liikumine H. Mikkel

VÄRAVAMÄNG.

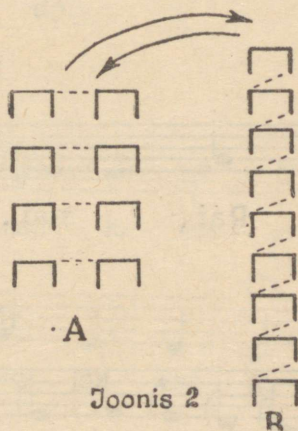
Mängijad seisavad paarikaupa (näoga vastamisi, hoides teineteise kätest kinni) kahes külgedega mängujuhi poole olevas viirus (joonis 1). Viirud on märgitud A ja B-ga.

1. salm

Taktid 1—3. Viirg A tõstab ühendatud käed väravaks üles. Viirg B seisab paigal. Taktid 4—6. Viirg A laseb käed alla, kuid ei lase mitte kätest lahti. Viirg B tõstab ühendatud käed väravaks üles. Taktid 7—9. Viirg A teeb värava, viirg B laseb käed alla.

Joonis 1

Joonis 2

Taktid 10—11. Viirg B teeb värava, viirg A laseb käed alla. Takt 12. Viirg A pöörduv esipoolega päripäeva ja paarilised võtavad paarilisepoolsetest kätest kinni, tõstes need väravaks. Teine käsi on puusal, kergelt rusikas. Viirg B laseb värava alla ja mängijad pöörduvad üksteise järele näoga vastupäeva, võttes kätest kinni (joonis 2).

2.—4. salm

Viirg A liigub kõnnisammul ringjoonel päripäeva edasi kuni oma kohale tagasi, hoides käsi väravana ülal. Viirg B liigub kõnnisammudega vastupäeva oma kohale tagasi, minnes väravate alt läbi. Kui kohale jõutakse enne laulu lõppu, siis lauldakse rahulikult paigal seistes lõpuni. Mängu kordamisel jääb esimese salmi tegevus samaks. 2.—4. salmi ajal moodustavad värava viirg B mängijad ja viirg A liigub väravatest läbi päripäeva.

RINGILAU

Liikumine H. Mikkel

1. salm

Moodustatakse kaks võrdse arvu mängijatega teineteise sees olevat sõori, kusjuures seesmises sõoris on mängijad seljaga, välimises aga näoga ringi keskpunkti poole. Hoitakse kätest kinni. Taktid 1—8. Alustades vasaku jalaga, liigub välimine sõör 16 kõnnisammu päripäeva, seesmine sõör aga vastupäeva. 16. takti lõpul jäävad sõõrid seisma nii, et ollakse paarikaupa vastamisi.

Takt 17.

Lastakse kätest lahti ja jäetakse need vabalt kõrvale. Seesmises sõoris olevad mängijad teevad välimises sõoris olevaile mängijaile tervituse (tüdrukud kniksu, poisid kummarduse). Välimine sõör seisab paigal.

Takt 18.

Välimises sõoris olevad mängijad teevad tervituse. Seesmine sõör seisab paigal.

Taktid 19—20.

Mõlemates sõõrides olevad mängijad teevad korraga vastamisi tervituse ja võtavad paarikaupa parema käevangu.

Taktid 21—24.

Pöördutakse kohal 8 kõnnisammuga poolteist ringi päripäeva. Paarilised on nüüd teistel kohtadel — seesmise sõõri mängijad on väljaspool, välimise sõõri mängijad aga seespool.

2. salm

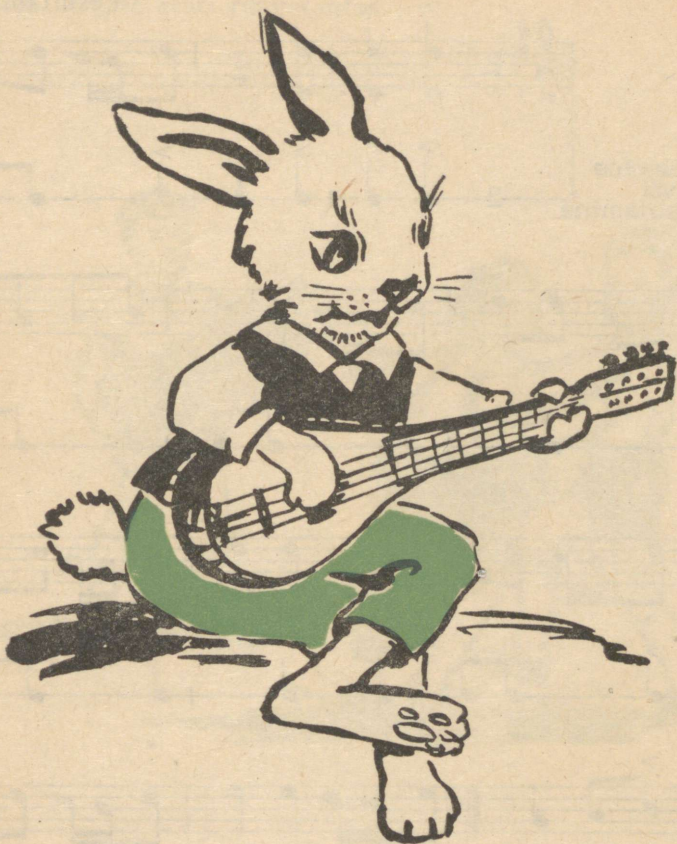
Kordub esimese salmi tegevus ainult selle vahega, et nüüd on sõõrid vahetatud ja välimine sõör alustab liikumist vastupäeva, seesmine aga päripäeva.

TANTSULAUL

Mängijad moodustavad kätest kinni hoides suure sõõri. 2—4 mängijat läheb sõõri sisse. Sõõr liigub lauldes ja kõnnisammul kogu aeg päripäeva. Seesolijad liiguvad 1. ja 2. salmi ajal kõnnisammul vastupäeva, 3. salmi ajal valivad nad endile paarilised sõõri hulgast, kelledega tantsivad 4. salmi ajal sulgvõttes polkat. 4. salmi võib korrata. Mängu jätkamisel jäävad sõõri sisse valitud paarilised.

PEEGEL

Mängijad liiguvad nelja esimese takti ajal sõõris kätest kinni hoides kõnnisammul päripäeva. Üks mängija on sõõri keskel. Nelja viimase takti jooksul («Ringi sees, mis teed seal sina, võime meie korrata») imiteerib sõõr liigutusi, mida teeb ette sõõri keskel olev mängija. Laulu lõppedes valib sõõrisolija uue mängija, kes läheb tema asemel sisse, ja mängu korratakse.

Muusika kuulamiseksi

MARUPOLKA

Polka tempos

Eesti tantsuviis

Koputamine
või
plaksutamine

2

1.

2.

Polka on elav ja hoogne tants, mida tantsitakse paljudes maades.

Vastavalt tantsu iseloomule on ka selle tantsu muusika kiire liikumisega, hoogne. Polkale on iseloomulik kahelöögiline takt, kusjuures takti esimene löök on rõhuline. «Marupolka» on eriti kiire ja hoogne eesti rahvatants.

VALSS

Paraja liikumisega, õrnalt

S. Maikapar

p

p

Lõpp

p

mp

Laulvalt

Veidi väljendusrikkamalt.

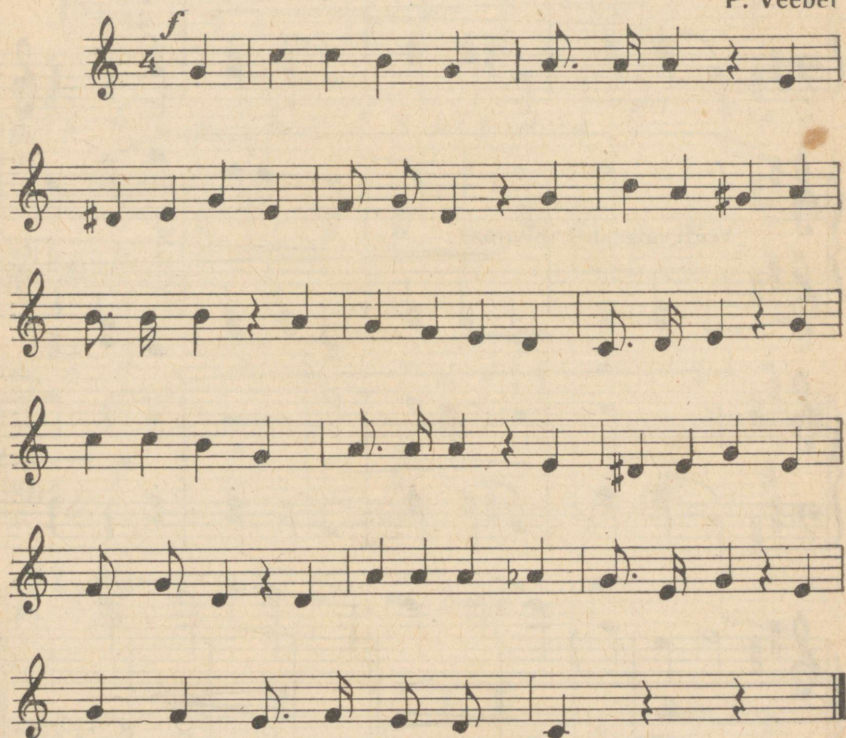
Valss on laialt levinud saksa-austria päritoluga tants kolme-
löögilises taktis.

Selle valsi autoriks on vene helilooja S. Maikapar, kes on loo-
nud lastele palju kauneid muusikapalu.

KALEVITE KANTS

Kindlalt

P. Veebel

Marsiks nimetatakse muusikapala, mis toetab marssimist. On palju parem ja toredam marssida, kui laulame marsilaulu või kui kõlab marsimuusika.

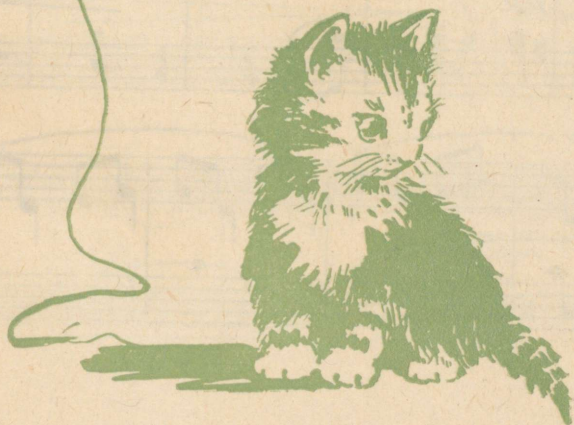
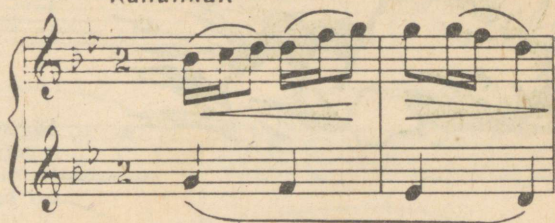
Marsid on kirjutatud kahe- või neljalöögilises taktis, kusjuures marssides astume rõhulisel taktiosal alati vasaku jalaga.

Hoogsa ja rühika marsi «Kalevite kants» on loonud eesti helilooja Priit Veebel.

KIISUKE

Rahulikult

M. Muzafarov

Sügisetuul
raputab puul,
küürutab kõveral kõrrel
kui sandike.

JUHAN LIIV

SÜGISTUUL

Väljapeetult, hingestatu! *f*

R. Tobias

First system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with eighth and quarter notes, featuring a crescendo (*cresc.*) marking. The bass clef staff contains a simple accompaniment of half notes. The key signature has two flats (B-flat and E-flat).

Second system of musical notation. The treble clef staff continues the melodic line. The bass clef staff features a more active accompaniment with eighth notes, marked with a forte (*f*) dynamic. The key signature remains two flats.

Third system of musical notation. The treble clef staff continues the melodic line. The bass clef staff has a more active accompaniment with eighth notes. The key signature remains two flats.

Fourth system of musical notation. The treble clef staff continues the melodic line. The bass clef staff has a more active accompaniment with eighth notes. The key signature remains two flats. A mezzo-piano (*mp*) dynamic marking appears in the final measure of the system.

Fifth system of musical notation. The treble clef staff continues the melodic line. The bass clef staff has a more active accompaniment with eighth notes. The key signature remains two flats. A pianissimo (*pp*) dynamic marking appears in the final measure of the system.

KAABUSTE TANTS

Tuliselt, elavalt

V. Raitio

The musical score is written for piano and consists of five systems. Each system has a treble and bass staff. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The first system begins with a forte (*f*) dynamic marking. The right hand primarily plays chords, while the left hand plays a continuous eighth-note pattern. The piece concludes with a double bar line at the end of the fifth system.

KARU

Aeglaselt

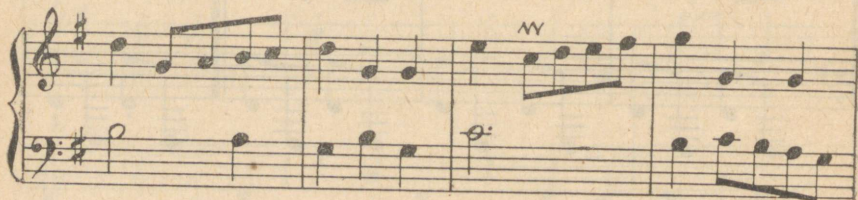
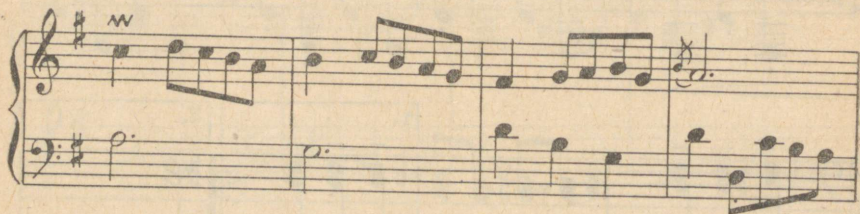
V. Rebikov

The musical score is written for piano in 2/2 time. It consists of four systems of music. The first system begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#), with a dynamic marking of *mf*. The bass line is in the bass clef. The second and third systems continue the piece, with the treble clef changing to a key signature of one flat (Bb) in the third system. The fourth system includes a first ending (1.) and a second ending (2.), both marked with repeat signs. The piece concludes with a final chord in the bass line.

MENUETT

J.S. Bach

Menuett on rahulike, mõõdukate liigutustega vanaaegne tants kolmelöögilises taktimõõdus.

Selle menueti autoriks on kuulus saksa helilooja J. S. Bach.

SISUKORD

Eesti NSV hümn — G. Ernesaks	5
Emale — eesti rahvaviis, R. Päts	75
Emasüda — Th. Hansen	74
Geki lauluke — A. Lepin	116
Hakkame, mehed, minema — G. Ernesaks	102
Helisev laul — A. Neggo	83
Isa iluks — eesti rahvaviis	100
Jaan läeb jaanitulele — eesti rahvaviis	118
Jahimeeste petja — poola rahvaviis	111
Juba kased kohavad — lasteviis	106
Karjapoiss — soome rahvaviis	28
Kevadekuulutajad — J. Simm	90
Kevadel — kaanon	110
Kevade on sala tulnud — V. Kapp	93
Kevade ootel — soome rahvaviis	88
Kiigel — eesti rahvaviisi ainetel S. Taev	16
Kiigu, liigu laevukene — eesti rahvaviis	19
Kuku, sa kägu — eesti rahvaviis	95
Kus Põhjalahe kohiseb — A. Läte	71
Kõnnin pärjaga ma — vene rahvaviis	81
Kägu — M. Krassev	109
Labajalavalss — eesti tantsuviis	17
Lambatall — B. Körver	24
Laske sisse mardisandid — eesti rahvaviis	39
Laula, laula lapseke — eesti rahvaviisi j. kaanon	47
Laulik — eesti rahvaviis	8
Laul kiibitsast — M. Jordanski	114
Laul Leninist — M. Krassev	85
Laul lõkketule juures — E. Kapp	115
Laul noorest sepast — A. Aljabjev	64
Laul Peedust — D. Kabalevski	12
Lauluga me lähme metsa — E. Kapp	77
Lendurid — A. Aleksandrov	38
Lenini teel — L. Tauts	86
Lõbusad matkajad — M. Starokadomski	9
Lõikuse laul — eesti rahvaviis	32
Lõkke juures — G. Ernesaks	11
Marsilaul — kaanon	97
Meri — E. Arro	72
Miks karu talvel magab — L. Knipper	62
Noorte pioneeride marss — S. Deškin	35
Nõukogude Liidu hümn — A. Aleksandrov	3
Nõmm — P. J. Hannikainen	33
Näärikuuske otsimas — E. Tamberg	60
Nääripuu laul — M. Krassev	59
Nääritaata — V. Lipand	61

Oh mina väike mehekene — eesti rahvaviis	34
Orus voolamas jõekene kiire — vene rahvaviis	99
Pallimängu laul — eesti rahvaviis	78
Parvepoiste laul — O. Merikanto	105
Peegel — tatari laulumäng	104
Piirivalvurid — V. Solovjov-Sedoi	68
Pillerpall — V. Kapp	51
Pioneeride marss — M. Fradkin	14
Pioneerid lähevad — G. Ernesaks	94
Poiste laul — R. Päts	67
Pulmalust — eesti rahvaviis	52
Rahupooldajate laul — B. Maizel	70
Ringilaul — K. A. Hermann	26
Sajab, sajab vihmake — kaanon	103
Sepapoised — kaanon	80
Talveime — S. Taev	63
Talvelaul — soome rahvaviis	48
Tammepuu — läti rahvaviis	27
Tantsulaul — eesti rahvaviis	30
Tihane — ungari rahvaviis	44
Vana sokk — ukraina rahvaviis	107
Vastlatalaul — lasteviis	66
Veli, kulla vellekene — S. Taev	42
Vennad on mul suured mehed — läti rahvaviis	56
Vihmake — ukraina rahvaviis	112
Vint võõrsil — A. Lepik	108
Visa kalamees — M. Starokadomski	22
Võidu teel — A. Pajupuu	36
Väravamäng — eesti rahvaviis, kaanon	113
Äiu lahke lapsukene — R. Päts	76
Õõbiku surm — M. Härma	41
Ule lume lagedale — eesti rahvaviis, R. Päts	58

MUUSIKA KUULAMISEKS

Marupolka — eesti tantsuviis	126
Valss — S. Maikapar	128
Kalevite kants — P. Veebel	130
Kiisuke — M. Muzafarov	131
Sügistuul — R. Tobias	132
Kääbuste tants — V. Raitio	134
Karu — V. Rebikov	135
Menuett — J. S. Bach	136

NOODIÕPETUS

Takt ja selle märkimine	20
Veerandlöögiline noot	29
Eeltakt	39
Sidekaar	40
Heliastmik ja klaviatuur	45
Põhitoon ja kolmkõla	49
Punkteeritud rütm kahe löögi ulatuses	73
Ettekande varjundid	89
Poolelöögiline paus	92
Punkteeritud rütm ühe löögi ulatuses	96
Kokkuvõtte õpitud rütmimärkidest	98
Hingamise, hääldamise ja häälemoodustamise harjutusi	120

LAULUDE REGISTER VIISIDE AUTORITE JÄRGI

<i>Aleksandrov, A.</i>	
Lendurid — O. Võssotskaja	38
Nõukogude Liidu hümn — S. Mihhalkov ja G. El-Registan	3
<i>Aljabjev, A.</i>	
Laul noorest sepast — P. Jeršova	64
<i>Arro, E.</i>	
Meri — J. Smuul	72
<i>Deškin, S.</i>	
Noorte pioneeride marss — A. Zarov	35
<i>Ernesaks, G.</i>	
Eesti NSV hümn — J. Semper	5
Hakkame, mehed, minema — rahvaluule	102
Lõkke juures — I. Kolla	11
Pioneerid lähevad — M. Kesamaa	94
<i>Fradkin, M.</i>	
Pioneeride marss — L. Ošanin	14
<i>Hannikainen, P. J.</i>	
Nõmm — J. Liiv	33
<i>Hansen, Th.</i>	
Emasüda — L. Koidula	74
<i>Hermann, K. A.</i>	
Ringilaul — J. Salu	26
<i>Härma, M.</i>	
Õõbiku surm — A. Haava	41
<i>Jordanski, M.</i>	
Laul kiibitsast — A. Prišelets	114
<i>Kabalevski, D.</i>	
Laul Peedust — H. Gal	12
<i>Kapp, E.</i>	
Laul lõkketule juures — J. Nasalevitš	115
Lauluga me lähme metsa — J. Nasalevitš	77
<i>Kapp, V.</i>	
Kevade on sala tulnud — L. Koidula	93
Pillerpall — H. Mänd	51
<i>Knipper, L.</i>	
Miks karu talvel magab — A. Kovalenkov	62
<i>Krassev, M.</i>	
Kägu — M. Klokova	109
Laul Leninist — T. Spendiarova	85
Nääripuu laul — V. Garlitski	59
<i>Kõrver, B.</i>	
Lambatall — I. Sikemäe	24
<i>Lepik, A.</i>	
Vint võõrsil — E. Enno	108
<i>Lepin, A.</i>	
Geki lauluke — G. Rubljov	116

<i>Lipand, V.</i>	
Näärिताat — K. Korsen	61
<i>Läte, A.</i>	
Kus Põhjalahe kohiseb — M. Lipp	71
<i>Maizel, B.</i>	
Rahupooldajate laul — M. Rudermann	70
<i>Merikanto, O.</i>	
Parvepoiste laul	105
<i>Neggo, A.</i>	
Helisev laul — A. Neggo	83
<i>Pajupuu, A.</i>	
Võidu teel — A. Pajupuu	36
<i>Päts, R.</i>	
Emale — A. Otto	75
Poiste laul — J. Oro	67
Äiu, lahke lapsukene — K. E. Sööt	76
<i>Simm, J.</i>	
Kevadekuulutajad — A. Kitzberg	90
<i>Solovjov-Sedoi, V.</i>	
Piirivalvurid — S. Pogorelovski	68
<i>Taev, S.</i>	
Kiigel — S. Taev	16
Talveime — S. Taev	63
Veli, kulla vellekene — S. Taev	42
<i>Tamberg, E.</i>	
Näärikuuske otsimas — E. Niit	60
<i>Tauts, L.</i>	
Lenini teel — P. Rummo	86

RAHVASTE LAULE

Eesti

Isa iluks — Kalevipojast	100
Jaan läheb jaanitulele	118
Kiigu, liigu, laevukene — M. Körber	19
Kuku sa kägu — Kalevipojast	95
Labajalavalss	17
Laske sisse mardisandid	39
Laula, laula lapseke	47
Laulik	8
Lõikuse laul — D. Vaarandi	32
Oh mina väike mehekene	34
Pallimängu laul — J. Oro	78
Pulmalust	52

Tantsulaul	30
Väravamäng	113
Üle lume lagedale — J. Oro	58
L ä t i	
Tammepuu	27
Vennad on mul suured mehed	56
P o o l a	
Jahimeeste petja	111
S o o m e	
Karjapoiss	28
Kevade ootel	88
Talvelaul	48
T a t a r i	
Peegel	104
U k r a i n a	
Vana sokk — J. Oro	107
Vihmake	112
U n g a r i	
Tihane — J. Oro	44
V e n e	
Kõnnin pärjaga ma	81
Orus voolamas jõekene kiire	99
K a a n o n i d	
Kevadel	110
Kõnnin pärjaga ma	81
Laula, laula, lapseke	47
Marsilaul	97
Sajab, sajab vihmake	103
Sepapoisid	80
Väravamäng	113

LAULUMÄNGUDE KIRJELDUSI

Väravamäng	122
Ringilaul	123
Tantsulaul	124
Peegel	124

Лукк Хеллэ Аугустовна
ПЕСНИК IV

На эстонском языке
Оформление С. Вялял

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

*

Toimetaja A. Rajupuu
Tehniline toimetaja K. Einberg
Korrektor V. Tui

Ladumisele antud 11. II 1959. Trükkimisele
antud 7. IV 1959. Paber 60×92, 1/4. Trüki-
poognaid 9. Arvutuspoognaid 8,30. Trüki-
arv 13 000. Tellimise nr. 577.
Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk tn. 40/42.

Hind rbl. 1.35

Rbl. 1.35

A
A-22555

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00359420 9